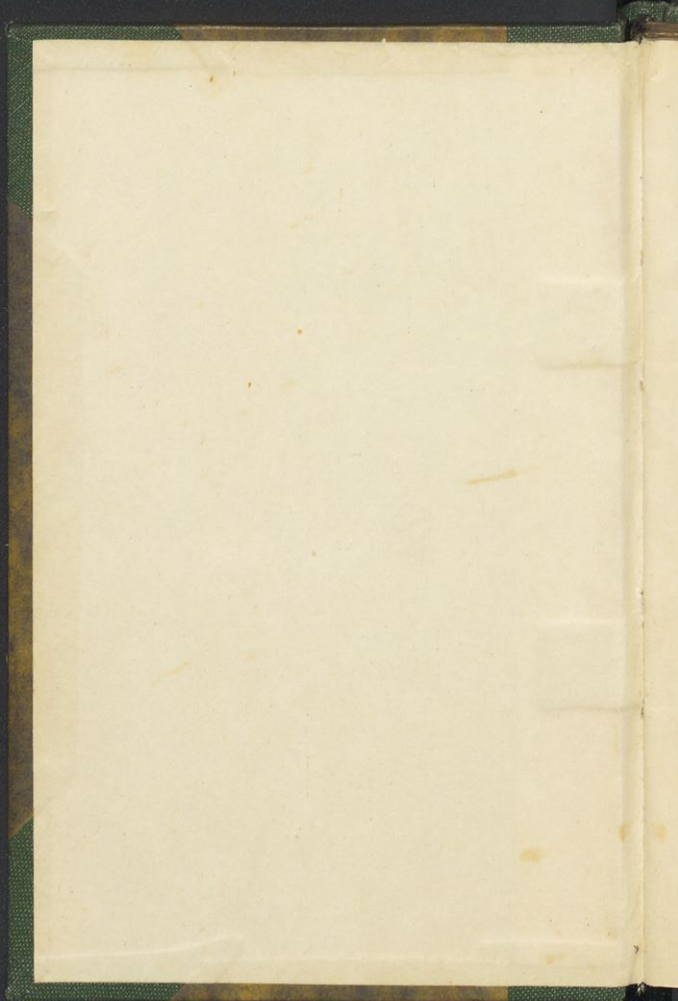
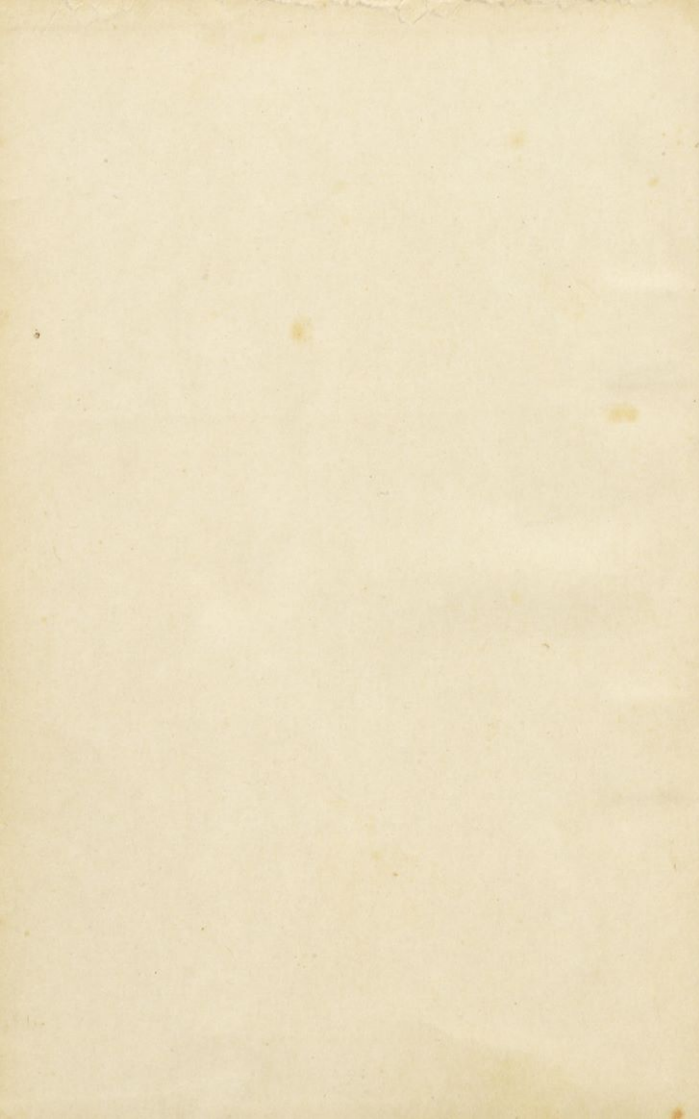

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

N.B. 36100 *g.*

3

602

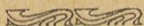
Slovenski šaljives

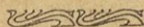
Založil in prodaja Anton Turk, knjigar v Ljubljani.

Slovenski šaljivec.

Zbirka šaljivih črtic in smešnic
v prosti in vezani besedi.

Spisal, nabral in priredil

Silvester K.,

učitelj.

III. del.

V Ljubljani 1906.

Založil in prodaja Anton Turk, knjigar.

VII, B, 36100 g

F2C 1132 / 1953

Dva ljubčka.

Šaljiva črtica. Spisal Silvester K.

Škrpicelj, ki ni čutil do svojega imena nikdar pravega veselja, je bil delavec v veliki tovarni, ki je kot nekaj novodobni babilonski stolp dvigala svoj ogromni dimnik v sinji zrak in poslednjega na nečuven način okuževala s svojim dimom. Škrpicelj je bil, kakor bi lahko rekel, blaga duša, kajti sicer bi se ne bil vpregel v zakonski jarem in pomagal skupno z ženo vleči zakonski voz po valoviti in kamnati cesti tužnega človeškega življenja. Bog je zakon blagoslovil — če smem tako reči, kajti nekateri zakonski možje niso nič prav zadovoljni s takim blagoslovom, sosebno, če je preobilen — s hčerko, kateri so pri krstu dali idealno ime Alenčica. Alenčico je oče ljubil tako iskreno, da je bil pripravljen zanjo dati svojo dušo, seveda pogojno — če bi tudi po daritvi ostal pri življenju. Hčerka je bila torej njegov ljubček, a nikakor ne žena. Kakor mnogokrat v življenju vresničil se je tudi pri Škrpiclju narodni izrek, ki pravi, da je zakon z

medon pomazan križ, a ko se tekom časa med odliže, ostane sam križ. Hišni sostanovalci so namreč vedeli mnogočesa pripovedovati o zakonski disharmoniji obeh Škrpicljev. Kadar je začelo vreti in grometi, pravili so — on se je namreč kregal počasno in premišljeno, tu in tam s kakim „povdarkom“, ona pa je rada sičala „allegretto“, tu in tam „furioso“ — da ima on govorne, ona pa jezične vaje. Kdo sta torej bila dva ljubčka?

Bila sta za Škrpicljevo ženo Alenčica in pa siva mačka, katero so klicali Fifa in o katerej so pravile hudobne sosedinje, da je hitreje podobna veliki mršavi podgani, kakor pa mački. V koliki meri so imele prav, nočem razsojevati; dovolj je, ako potrdim, da zadene ljudsko mnenje ali takozvani „vox populi“ včasi z glavo ob žrebelj, včasi žrebelj na glavo. In poslednje je bilo tokrat prav. Tudi ne bodem razsojeval, čemu je Fifa uživala toliko ljubezni po svoji gospodinji ali, kakor bi skoraj lahko rekel, krušni materi. Škrpicljevka je bila mački res prava krušna mati, ker je Fifa storila vse drugo raji, kakor lovila miši. Ljubezen do mačke je bila pri ženi skoraj večja, kakor ljubezen do hčerke in ni se tedaj čuditi, ako so ljudje v razgovoru o Škrpicljevki čestokrat povrtali s prstom ob oni del glave, kjer imamo normalni ljudje svoj „fundus instructus“,

namreč ob čelo in hoteli prepričati drug drugega, da ima „mila in bleda“ luna vendarle na nekaterega človeka o gotovih časih neki poseben vpliv. Jaz ne rečem nič — kajti to tajno mnenje je bil zopet „vox populi.“ —

Godilo se je torej Fifi izvrstno. Ne rečem pa, kakor bi tudi med ženo in mačko ne prišlo včasih do kake več ali manj kričeče disharmonije. Fifi je bila namreč velikokrat zelo paglavega vedenja in če je o mački znano, da je stekljivost in sladkosnednost glavna napaka tega živalskega plemena, moramo o Fifi reči, da je bila pravcati vzor poredne mačke. Načeto mleko, oglodan kruh, prevrnjene čaše, pobiti lončki, razlita juha, pone-snažene postelje in še več drugega so bili nemi poroki Fifine porednosti. Pa celo drugačna je bila mačka, kadar se je žena obračala po kuhinji s svojim kuhinjskim žezlom, namreč z leseno, dolgo-paličasto žlico. Hu — Fifi je dobro poznala to pripravo!

Iz raznoličnega razmerja med ženo in mačko je dobilo ime Fifi po neznatnih izpreminjavah tudi raznoličen pomen za raznolično izražanje srčnih čuvstev gospodinjine ljubezni do izvoljene mačke. V normalnih razmerah je bila Fifi vedno Fifi. Če hočem biti zdodovinsko natančen, lahko rečem, da so taki normalnosti bili na teden odločeni povprečno trije dnevi. Kadar se je mačka

nekoliko bolje vedela prikupiti ženi, slišala se je zvati za Fifiko, kar se je zgodilo po dva dni na teden; a kadar je bila žena prav dobre volje, klicala je svojo ljubljenko z imenom Fifičica, čemur je bil odločen po en dan na teden.

Toda gotovo se bode kdo izmed onih dragih čitateljev, ki so po naravi obdarovani bolj z računarskim duhom, vprašal, kaj je bilo še z enim dnevom v tednu. Oh — en dan v tednu je bila žena vedno najbolj razburjena in jezilo jo je zdaj to, zdaj ono, a jezila jo je nemalo tudi mačka. Ta nezgodni dan je bil vsikdar in vedno ravno petek. Lahko je torej umljivo, čemu so razni dolgojezičniki in še bolj razne dolgojezičnice tolikokrat modrovali in modrovale, iskali in iskale vzrok takemu čudnemu vedenju Škrpicljevke ravno na petek. Eni so se zjedinili v mnenju, da je žena raditega ravno na petek tako podvržena razgrajanju, ker se mora ravno takrat zdržati mesenih jedil. Vzrok jim je torej bil meseno poželjenje. Mogoče je, da so dotičniki imeli prav, kajti res je, da je žena neizmerno rada jedla meso in še bolj juho, in naj je bila poslednja še tako močno kuhana na vodi. Uverjen sem, če bi bil Bog poslal enega izmed svojih angelov k Škrpicljevki vprašat, hoče li meso jesti in živeti petdeset let, ali pa se popolnoma zdržati mesa in živeti sto let, da bi se bila žena odločila za prvo, rekoč: kratko pa

dobro življenje ji je ljubše, kakor dolgo in slabo. — Vendar svet je dandanes strankarski in vsled tega razloga se je bila osnovala nasprotna stranka, ki je trdila, da nimata meso in juha nobene zveze s Škrpicljevko in njenim razburjenim petkom. Stranka — štela je med svoje ude večinoma same stare, v vražah in čarovniških činih izurjene ženice — je trdila, da je Škrpicljevka raditega tako razburjena vsak petek, ker je potem ložje in gotovo vesela ob nedeljah. Bode li kdo mogel ugovarjati? Niso li mene in marsikaterega izmed dragih čitateljev svarili mati, da ne smem žvižgati in peti v petek, češ, v nedeljo bodeš pa jokal? — Da, tako je; tudi druga stranka je imela prav. Kateri hočemo pritrditi? Nasvetoval bi, bodimo celo nepristranski, torej nad strankama in recimo, da upoštevamo vzroke, kakor jedne, tako tudi druge stranke. Meso, juha in pa petek sam na sebi so bili krivi, da je bila naša znanka vsak teden po en dan brezumno razburjena. In zopet se bode bržčas kateri izmed onih, ki so z zanimanjem sledili dosedanjim vrsticam, vprašal, kako je neki Škrpicljevka na petek klicala svojo mačko, ali pa je morebiti sploh ni? Da, tudi ob petkih jo je klicala, pa samo z besedo Fi, katero je vsikdar tako zategnila, kakor bi ji prišla iz najglobokejšega dela razsrjenih prs.

Ne bode morebiti odveč, ako ravno na tem mestu omenim še nekaj. Fifa, Fifika, Fifičica —

to so besede, ki bi znale zanimati marsikaterega izmed naših jezikoslovcev, kateri si tako radi sade raznovrstno literarično grmovje, da potem lahko izza njega pode različno literarično zverjad. V poznih letih se bodem še morebiti lahko ponašal, da sem bil prvi, ki sem opozoril na dejstvo, kako se dado tudi samostalniki stopnjevati.

Nekega dne — bil je zopet petek — stikali so radovedni sosedge glave ali bolje rečeno nosove skupaj in kimali z glavami, da so se nekaterim, ki so bili od narave okrašeni s posebno dolgimi stranskimi prirastki, majali uhlji. Sosebno ženicam je bila na njih govorni mlin dobro napeljana voda. Kaj je neki bilo? Nič vsakdanjega. V Škrpicljevi hiši je bil danes — opozorim še enkrat, da je bil petek — tak mir, kakršnega ljudje na ta postni dan v tednu niso bili vajeni. Toda radovedni jati je bilo vse ugibanje zastonj. Nakrat se odpro duri in samo za trenutek se pokaže Škrpicljevka in glejte, česar še dozda nihče ni bil videl pri tej posebnej ženi, po licu — bržčas so že izvirale v očesih — tekla je cela ploha „grenkih“ solz približno grahove velikosti. Da so morale biti grenke, poznalo se je ženi po obrazu.

Pa če je že bila radovednost pred tem prizorom velika, stopila je zdaj črez vsako popisljivo mejo. Bila je tako velika, da je še celo starim ženicam zaprla sapo, kar je gotovo prav redek

slučaj. Kakor okamenele stale so še nekaj časa nepremično na svojem mestu — možke osebe so bile že odšle — potem pa so kakor na povelje zaklopnile suhe in koščene čeljusti in kakor se tudi najljutejši sovražnik v skrajni sili uda brez-pogojno, tako so se udale tudi ženice bridki usodi in odcapljale vsaka skozi svoje duri. Ostalo jim je jedino še upanje, da bodo če že danes ne, pa vsaj jutri izvedele zaželjeno novost. Bog jih naj usliši!

Kaj pa je povzročilo tako epohalen prevrat v življenju Škrpicljeve žene? Gotovo je bilo kaj izvanrednega, kajti človeka hoteti spraviti iz zakoreninjenih navad, pravi se toliko, kakor reči ježu, naj za vedno sleče svojo bodičasto kožo.

Bilo pa je res nekaj izvanrednega. Že nekaj dni se je pritoževala Alenčica, kako jo boli glava, kako jo zapuščajo moči in kako sploh čuti nekaj neprijetnega v telesu. Sprva Štrpicljeva ni bila mnogo v skrbah, a ko je deklica začela posedati zdaj v tem, zdaj v onem kotu, spravila jo je mati v posteljo in ji preskrbela zdravil. Zdravnik je odkimal z glavo in menil, da se je zna poleg influence lotiti tudi pljučno vnetje. Položaj je bil torej zelo kritičen. Oče Škrpicelj, kateri je vsled dela mogel prihajati le zvečer domov, odhajal je vsako jutro s tembolj težkim srcem, čim huje je prihajalo hčerki. Kaj mu bode početi, ako mu Bog

vzame hčerko jedinko, katera mu je še jedina lečila temne žulje in modre obtiske grenkega zakonskepa jarma? Z ženo sam živeti dalje — ta misel mu je ježila kožo in povzročala, da so mu redki rudečkasti lasje vstajali kvišku, kakor bi mu hoteli privzdigovati klobuk in mu hladiti vročo glavo. Da bi si izbil neprijetne misli, mahnil je večkrat z roko po zraku, kakor kak srednjeveški čarovnik in stopil nekoliko nagleje. A bilo mu je vse zastonj. Vedno in vedno so mu rojile hude slutnje po glavi in vedno in vedno je moral z roko mahati po zraku. Ljudje znanci, ki so ga srečavali, prišli so kmalu do mnenja, da zdaj luna ne trka samo žene, ampak tudi moža; kajti kako bi sicer v pozni jeseni klatil okoli sebe, kakor bi bilo vroče poletje in bi se morali odganjati sitni obadi. Marsikak pomilovalni pogled je sledil nesrečnemu možu.

Bil je pa tudi res pomilovanja vreden. Poleg skrbi za deključino zdravje se ga je namreč kmalu lotila druga skrb, bode li imela Alenčica dovoljno postrežbo ali ne. Kolikrat je Škrpicelj odhajal zjutraj od doma, tolikrat je ženi nakladal in nakladal s solznimi očmi, kako ima ravnati z bolno Alenčico, kako ji streči in kako ji vsako željo brati iz oči.

„Glej, najina jedinka je!“ vzkliknil je vsikdar ob koncu svojih opominjevanj, ko je prijel za

kljuko in zatulil je vsikdar tako bridko, da je moral glas seči tudi najbolj trdosrčnemu človeku do srca. Žena mu je obljubljala in zatrjevala, kako vestno se hoče ravnati po njegovih besedah. Moža pa vendar niso celo pomirila njena zagotavljanja, kajti lotila se ga je, kakor sem omenil že enkrat, druga in nova skrb. Dobro je vedel, kako deli žena svojo ljubezen med Alenčico in mačko Fifo in da je, prilično rečeno, skoraj večja polovica njenega srca naklonjena mački. Seveda bi mu to dejstvo o kaki drugi priliki ne bilo delalo toliko preglavice, toda kakor nalašč držala se je tudi mačka že nekaj dni jako klavrno. Začela je polegati in ni hotela več jesti, čeprav ji je Škrpicljevka v svoji globokosrčni naklonjenosti nadaljevala najljubša jedila. Košček prijetno dišeče pečenke je ni mikal, izvrstna juha, najljubša jed hišne matere, ji je celo smrdela, kakor je bilo videti, a če ji je porinila skledico najboljše sladke smetane pred gobček — Fifa je imela seveda svojo skledico iz finega porcelana in okusno poslikano z lepimi rožicami — namrdnila je mačka svoj smrček tako zaničevalno, kakor bi hotela reči: „Pojdita se solit, ti in tvoja smetana!“ Ko ni hotela več vstati, naredila ji je skrbna žena v kotu tik dekličine postelje mehko ležišče, češ, tako najložje postreže obema bolnicama. Na ta način se je bilo res bati, da bi znala

imeti mačka za spoznavo boljšo postrežbo, kakor pa hčerka.

Zdravnik se ni bil motil, ko je rekel, da se zna deklice poleg influence lotiti tudi pljučno vnetje. Bolezen jo je mučila tako hudo, da se je bilo res bati za življenje. Imenovanega petka, ko so ženice in drugi za osebno čast premalo sočutni sosedje tako stikali glave skupaj in modrovali, kaj naj bi pomenile solze na Škrpicljevkinem obrazu in složni mir v Škrpicljevi hiši, dospela je bolezen do vrhunca. Zarano že je hitel oče po zdravnika, da se ta prepriča osebno, ali je vsa pomoč zamanj ali ne. Na tem potu ni nič več klatil z roko; srčna boleost mu je bila odvzela vse tožne misli in ni mu jih bilo treba odganjati. Kakor slabo naoljen stroj je gibal samo nogi in taval utrujenih korakov naprej. Zdravnik se je podal takoj k bolniški postelji in po kratkem pregledu je prišel do prepričanja, da še ni vsa pomoč zastonj; popoldne zna priti kriza in v nekaterih kritičnih minutah se bode odločilo, ali ostane otrok pri življenju ali ne. Celo si ni od-dahnil Škrpicelj, a nekoliko pa vendarle. Vsaj nekoliko pomirjen se je podal na svoje delo; seveda ni pozabil še prej običajnih opominov, kateri pa so bili danes tako intenzivni, da jih je ponovil Škrpicelj vsakega v najmanj dveh stavkih. Glasili so se približno takole: „Žena, pazi na

deklico, rečem ti, pazi na deklico! Ali veš, kaj je rekel zdravnik — ali veš? Rečem še enkrat, ali veš? Mislim, da veš! Ravnaj tako — ravno tako, kakor je rekel zdravnik! Saj slišiš, kakor je rekel zdravnik!“

Nočem cenjenih čitateljev dolgočasiti z daljnimi Škrpicljevimi besedami, katere je poleg dvakratnega ali še večkratnega ponavljanja izgovarjal povrh še tako s povdarkom, da je vsaka kakor najmanj par stotov težka priletela ženi na uho. In žena je zagotavljala tudi danes, a mogla je le bolj kimati kakor govoriti. Prišla ni do besede; jedino: „Bom — — bom, bom — — bom!“ je lahko včasi vrgla med gosto moževo govorico. Kar ji je pa moralo nedostajati besed, nadomestila je tembolj s kimanjem in kimala je tako pridno, da ji je bil mož že za par korakov izginil izpred oči, a se je glava še vedno parkrat zazibala na vratu od zgor navzdol in zopet nazaj.

Kakor večnost so tekale danes Škrpiclju ure in opravljal je svoje delo celo mehanično. Molil bi bil rad, naj Bog usliši njegovo prošnjo in mu da ozdraviti Alenčico. Toda ostalo je seveda samo pri dobri volji, kajti naj je začel to molitvico ali ono, nobene ni dokončal, tako je bil razburjen. Samo vzdihoval je tako bolešno, kakor bi mu pri vsakem vzdihu odletel kosec srca ali odplavala trohica izmučene duše. Tovariši-

delavci so ga začudeni gledali in izkušali začetkoma briti norce; a kmalu so opustili tako počenjanje, kajti bili so trdno uverjeni, da Škrpicelj ne bode več dolgo bival med njimi, ampak ga bodo kmalu morali odvesti v tisti zavod, kjer bivajo na duhu omračeni ljudje. Usmilil se jim je, ker so ga bili dozdej poznali kot dobrodušnega človeka.

Naposled so vendarle dotekle ure in tovarniški delavci so urnih korakov pohiteli vsak na svoj dom. Le Škrpicelj je korakal sključen in počasi proti svojemu domovanju. Danes se je bal doma. Usodno krizo je bil napovedal zdravnik za danes popoldne. Kaj bode videl? Ali bode videl Alenčico še živo ali pa — — hu! ne upa si misliti — kot mrliča? Čim bližje je prišel, tem počasneje je korakal, dokler ni stal pred hišnimi durmi. Prijel je za kljuko, a ni si upal pritisniti. Srce mu je bilo, kakor bije težko kovaško kladivo po nakovalu in žila na sencih mu je utripala tako močno, kakor bi hotela počiti. Že vzdigne nogo in hoče vstopiti, kar obledi in se ves trd prisloni ob podvoji. Kaj ga je tako prestrašilo? Iz sobe je slišal ihtenje svoje žene in klicanje nekega imena, katerega pa sta se dala razločiti samo zadnja dva zloga.

„Huu-uu-ii-ii-čica!“ Kaj naj pomeni ta vzklik? Mož se takoj zave; predobro ve, da je

umrla hčerka in da žena vsled ihtenja ne more izgovoriti celega imena. Debele solze se mu potočijo po licu in odločno stopi v sobo. Zdaj je njegove negotovosti konec in ve, kaj se je zgodilo. Žena kleči ob dekličini postelji, prikriva si obraz in se joče, da se cela pretresava. Deklica pa leži smrtnobleda v postelji in ima zatisnjene oči. Škrpicelj poklekne k ženi in začne polglasno moliti za blagor dekliške duše, ki se je bila ločila iz te solzne doline.

Nakrat se ustavi ženi jok, začudena pogleda moža od strani in reče: „Čemu pa moliš?“

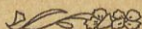
Mož jo tudi pogleda od strani, a še bolj začudeno; že misli, da se ji blodi. V istem trenutku sliši, da ga kliče slab glas. Prestrašen skoči kvišku in pogleda mrliča. Toda ta ga gleda in se mu smehlja. Škrpicelj ne ve v prvi sili, kaj mu je početi. Nekaj časa stoji nepremično, potem pa vzklikne: „Alenčica!“ objame deklico in jo poljubi. Ko mu mine prvo veselje, obrne se do žene in ji vsled nepotrebno prizadetega strahu reče: „Kaj se pa dereš, zgaga neumna?“

Izsušeni potok ženinih solz jame zopet teči in na vznožje dekličine postelje kazaje, zakliče: Huu-uu-u! Fifičice ni več!“

Da pa že res žena toliko moleduje po kuževi mrhi in mu celo nepotrebno pripravi toliko žalosti, razjezi moža tako, da pograbi mačko

za rep — ta se mu je zdel najbolj priročen — in jo vrže v veličastnem polkrogu pri oknu vun. Žena pade v omedlevico, a pod oknom zarobanti sosed, kateremu je padla mačka v vrt in žuga s policijo.

Škrpicelj se ne briga ne za eno, ne za drugo; vesel je, da je imela kriza dober izid in mu hčerka ostane pri življenju. Ko mu čez dobre pol ure prinese policaj od mestnega urada plačilni nalog male denarne globe, katero mu je izprosil vročekrvni sosed, Škrpicelj ne reče nič, ampak še veselja poskoči, češ, v slučaju smrti — bil bi pogreb veljal pač veliko več.

Iz zapisnika krojaškega rokodelčiča.

Spisal Silvester K.

Srečno sem došel do svojega cilja: držim namreč v roki izučno izpričevalo, kar se pravi, da znam več nego gumbe prišivati. Toda kaj mi je za ta papir, ki se mu pravi izpričevalo, da je le minil tisti čas, tisti preklicani čas, ko sem sedel na krojaškem stolu kakor prerok Elija v žarečem vozu. Moj mojster je bil namreč silno hud mož

in še sedaj mi sirepeče srce v hlačah — oprostite pomoto! — hočem reči v prsih, ko se spominjam, kako sva se včasi merila deloma s pogledi, deloma z rokami. Izvršujoča moč je bil v takem slučaju vsekdar le mojster, a jaz se mu bil — trpeča snov. Ljudje so me že mnogokrat opozorili, da imam levo uho večje od desnega; a ni moja krivda, ako je bilo ravno moje levo uho najbolj priročno mojstrovi desnici. Kolikokrat sem si takrat, ko sta se ta dva prav krepko pobratila, tako krepko, da so mi samega slovesa klepetali zobje, mislil:

„Nace, kadar si ti mojster, gotovo ne znaš tako dobro zgrabit, kakor zna ta strokovnjak!“

Seveda mi je mojster vsikdar pravil, da sem in ostanem osel in da še osel nikdar ni bil mojster, a na take in enake besede bi mu bil kaj rad rekel:

„Očka, mogoče je že, a toliko tudi jaz vem, da osel še nikdar ni bil dober prerok!“

Bodočnost bode pokazala, se li vara mojster v svojih umnih prerokovanjih ali se varam jaz v svojih visokoletečih upih.

Že od nekdanj so bile vse moje želje te, postati visok gospod; ne vem pa, če se mi bodo kdaj uresničile. Res je večina najbogatejših in svetovnoznanih američanskih milijonarjev bila prej ubožna in si morala v potu svojega obraza služiti vsakdanji kruh, toda neki notranji glas mi pravi,

da jaz za svojo osebo nikdar ne bodem imel te smole — postati milijonar in kot tak visok gospod. Ako bi bil svetovni tek pozemeljskih reči drugačen, kakor je in bi se „visokost“ merila na metre, tedaj bi bilo res čudno, ako bi si ne zaslužil priimka „njih visokost“. Kajti ker sem se večkrat izrazil, kaj bi rad bil, rekel je moj mojster mnogokrat, kadar sva si prišla v osebno dotiko:

„Čakaj, bebec, bodem ti že dal visokega gospoda!“ in o takih prilikah meril me je z metrom črez hrbet tako, da sem si še črez pol ure mislil:

„Nace, če bi si hotel vso to „visokost“, katero ti mojster dan na dan vtepava, shraniti v svojem blaženem telesu, moral bi biti tako visok, kakor je visoka gora Popokatepetl nekje tam v Ameriki!“

• Čemu pa tudi ne! Le naredimo o priložnosti kratek račun. Učil sem se tri leta, vsako leto ima tri sto pet in šestdeset dni, med temi tremi leti je bilo eno še celo prestopno, a strogi gospodar zmeril me je vsak dan najmanj trikrat. Seveda se skupno število nekoliko zniža, ker ni mojster v svoji naglici meril vsekdar navpično od zgor navzdol, ampak navadno nekoliko poševno črez pleča. Že pri samem spominu me srbe. Res so me oče tolažili, da se tako vdelanega hrbta nikoli ne lotijo križeve bolečine, kar je gotovo dobro za vedno sključeno sedečega krojača, toda take

dobrovoljne besede bile so mi kaj slab lek za moje bolj ali manj temnomodre proge po ozadju.

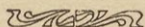
Sicer pa je bila ločitev od mojstra, čeprav ga nisem mogel v najlepših barvah naslikati, za mojo osebo še precej povoljna. Pol litra vina, seveda tako skromnega, da bi si tudi v večji meri použito ne bilo usojalo stopiti v najvišji del človeškega trupla, kos svinjine, katero je pa v osredju nadvladovala ogromna kost in kos belega kruha, katerega bi bil lahko celega vtaknil v usta in še poleg žvižgal in pel, vse to so bili poroki slovesne ure bridkega ločenja.

Pri odhodu dal mi je mojster za pot nekaj prav lepih nauk, kateri so mi seveda globoko segli v srce in bil je skoraj videti ginjen. Mislim pa, da si je le zaradi lepšega otrnil tisti dve solzi, pri katerih sem se nehote spomnil na žalosti trepajočega starega krokodila. Umljivo je torej, čemu ni ta smešnožalostni prizor name naredil tistega globokega vtiska, na katerega je meril. Slovesno razburjen in veselo ginjen — kaj ne, čudna čustva za krojaškega rokodelčiča — pozabil sem se mojstru zahvaliti za vse prejete vidne in nevidne dobrote, na kateri opustek sem se šele pozneje spomnil, ko mi je bila markatna mojstrova oseba že davno izpred oči. Nevoljno sem se butil s pestjo ob čelo in naredil sem dobro premišljen in trden sklep:

„Nace, če prideš še enkrat na svet in postaneš vnovič krojaški učenec, ne bodi tako nehvaležen, da bi se po dovršenem uku pozabil zahvaliti mojstru.“

Mogoče je, da mi bode kdo predbacival mojo nehvaležnost napram mojemu mojstru, a naj si bode, kakor že hoče; za svojo osebo vem, da se nekoliko hvaležnosti še vendar skriva nekje v kotičku mojega srca, če tudi v tako skritem kotičku, da bi je niti pajek s križem na hrbtu ne našel lahko. Zaradi te svoje hvaležnosti sem uverjen, da bodem svojemu nekdanjemu mojstru ob njegovi smrti gotovo prav lahko in odkritosrčno želel:

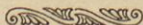
„Bodi ti zemljica lahka — lažja, kakor je bila tvoja pest, kadar mi je kakor strela z jasnega neba priletela tja, kjer bi si je bil najmenj zaželel!“

Čemu?

Čemu li zvon v nebo zvoni,
v vodnjak pa vedro se podiza?
Vodá sama z nebá deží,
a — zvoni z vedrom, draga Liza!

Silvester K.

Moj dežnik.

Šaljiva črtica. Spisal Silvester K.

Kupil sem si ga, ker mi je dopadel in ker sem ga ravno potreboval. Čemu sem ga potreboval, mi bržčas ni treba praviti in razlagati, kajti vsak otrok ve, da si z dežnikom ne sezuvamo črevljev ali trebimo zobov.

Ko sem ga kupil, bil je lepo črn, črn kakor oglje in še celo svetil se je nekoliko, tako kakor se sveti naprimer sosedov maček, kadar mu solnce poševno posije črez dobrorejena rebra. Kakor rečeno — meni je dopadel, čeprav morebiti ni bil tako lep, kakor so bili lepi oni dežniki, o katerih so radi pripovedovali moj rajni dedek, ki se nikdar niso mogli sprijazniti z novotarijami in so vedno hvalili le stare priprave. Bili so — namreč dežniki — v dobrih starih časih rdeči, tuintam z mnogobarvnim robom, da so se videli na deset kilometrov daleč in veliki, da se je lahko pod njihovo zavetje zateklo nakrat najmanj devet oseb ali približno cela mnogoštevilna družina. Tak prizor je moral imeti zares nekaj familijarnega, kajti delal je na opazovalca gotovo tisti vtisk, katerega dela skrbna koklja, kadar se pod njeno varstvo zatekajo mnogoštevilni piščanci. Pa še nekaj hvalevrednega so imeli tisti stari dežniki in sicer sosebno za mladino.

Njih rebra so bila namreč iz čvrstih palic, kakršne se ne dajo odrezati v vsakem grmu. Te palice so bile zelo trpežne in če jih že nista rabila oče ali mati za naše poredna hrbte in diverzna ozadja, rabili smo jih mi otroci za medsebojno pretepavanje v vročih vaških bitkah, za narejanje lokov in enakih igračic in naposled tudi za rezanje simboličnih smodk ali „cigarr“, kakor je rad rekal sosedov Peterček — Bog mu daj dobro — ki je nekoliko zaletaval z jezikom. V njegovo čast — namreč v Peterčkovo — moram reči, da ni imel vedno te napake, ampak samo takrat, kadar je govoril.

Oh, te smodke! Kako mi še žive v spominu! Kolikokrat smo jih pogumno kadili v tihem in varnem zatišju, da je dišalo — ne morem reči ravno dobro — na daleč okoli. Da, pogumno smo jih kadili, kajti naposled nas je to kajenje vedno spravilo v neko posebno stanje. Mrzel pot nam je stopil na čelo, a pri vsem nam je bilo vroče; želodec pa se je obnašal grozno pustolovno, nekako tako, kakor bi njegovo notranjo stran obračal na zunanjo. Neprijetno in hudo je bilo to stanje in vendar — prihodnjič kadili smo zopet. Še zdaj vem, kaka avtoriteta je bil med nami sosedov Peterček in s kako spoštljivostjo smo gledali nanj, kadar je izpuščal oblačke v zrak. On je znal namreč kaditi najbolje,

kajti take smodke — bes jih lopi! — niso gorele rade in morali smo vleči, da so se nam krmižila prsa in trebuh.

Toda nekoč bi se bil skoraj odvadil primitivnega kajenja. Bilo je popoldne. Lep dan je bil in nisem se nadejal, da bode imel zame tako slab večer. Sedelo nas je več mladih prijateljčkov v ozadju za gumnom in kadilo paličaste smodke. Gorele so tega dne, kakor se mi je dozdevalo, izvanredno dobro; ponosno smo pogledovali drug drugega, kajti vsak je bil zase prepričan, da „jo vleče“ ravno on najbolje. Okoli nas je vladal božji mir. Nakrat zarobanti nekdo za našim hrbtom; vsi se prestrašimo. Najbolj sem se prestrašil bržčas jaz, ker nisem v prvi naglici spoznal rohnečega očetovega glasu.

„Ha, paglavci, tako vas najdem! Smrad delate kakor smrdokavre in naposled mi morda zapalite še celo gumno!“

Preveč prestrašen se nisem takoj zavedel, da bi naj udrl za bežečimi tovariši, ki so se razpršili na vse strani s tako naglico, kakor se razprši jata golobov, če se med nje zakadi krvoželjni, ostrokljuni jastreb. Predno sem si mogel namisliti, da sem že velikrat svoji nogi izkusil v izbornu naglem teku, držala me je že očetova pest za uho. V tem obupnem stanju sem si skoraj želel, naj bi se bil stranski prirastek ločil od

glave, katere se je po mojem dozdevanju držal nekoliko pretrdno. Izguba ušesa bi se mi ne zdela tako huda, kakor hudi so se mi dozdeli vsi tisti občutki, katere sem moral prestati v prihodnjih minutah. Glava se je enakomerno, toda z veliko naglico gibala semintja, a zobje so drdrali, kakor je nekoč drdral hudo zavit voz, ko sva se z očedom prav naglo peljala navzdol po kamniti in strmi cesti. Ko se je očetu zdelo enega ušesa dovolj, prišlo je na vrsto drugo in naposled so se morali izkušnji, ali se dovolj trdno drže temena, podvreči tudi lasje. Izkušnja se je zanje dovršila povoljno, le nekateri slabotneži so odfrčali v zrak ali pa se kakor obupno prijeli očeto ve roke.

Ko sem bil že dovolj omikaščen, dobil sem še svojo zadnjo brco in tuleč sem jo smel popihati v hišo.

Čemu pa dolgočasim drage čitatelje s spomini na tiste stare dežnike, katerih že skoraj ne pozna mlajši zarod, a o svojem dežniku, o katerem sem vendar hotel govoriti, pa ne zinem razen uvodnih vrstic niti jedne besede? — Sam sem se poklical na zagovor in opravičim se takoj.

Stari dežniki — najdeš jih samo še poredkoma v zakotnih gorskih vasicah; v mesto ne smeš ž njimi, kajti zastareli so že tako, da bi jih gledali naprednjaški psički in volički, kakor gle-

dajo učenčki za par vinarjev na ogled razstavljeno egipčansko mumijo — stari dežniki so bili tako vrli in koreniti, da se jim ne more pripisati niti jedna izmed mnogih slabih lastnosti današnjih modernih dežnikov. Radi njih vrlin, katerih pa nočem naštevati, ker stoje v enakomernem nasprotju s slabimi lastnostmi mojega dežnika in radi njihove od dne do dne večje redkosti, posvetil sem jim prejšnje vrstice v hvaležen spomin.

Da pa pridem zopet k svojemu dežniku, lahko izjavljam, kako je bil po današnjem modernem naziranju lep. Pa žal, da je bila to skoraj njegova jedina dobra lastnost. Vse drugo je bilo na njem slabotno, bolehalo, kratkorečeno moderno. Poznal je še celo ono novodobno bolezen, o kateri naši predniki skoraj nič niso vedeli, namreč nervoznost. Na dan je prišla vsekdar najbolj takrat, kadar sem ga odpiral in se je poznala prav dobro po sledečih znamenjih. Palica se mu je šibila, zaklopnica ni storila svoje dolžnosti, rebra so se mu zapletala in če mu vendar nisem hotel verjeti v prvi naglici, da je zares razburjen in nervozen, jel je še celo stokati in kakor v jezi škripati. V dobrih starih časih so si vinjeni in razsrjeni vaški očetje svoje osebne nazore premnogokrat vtepavali z dežniki in poslednji so se počutili pri takem počenjanju prav dobro. Poizkusite danes kaj takega!

Sicer je moj dežnik dobro vedel, da služi za provokacijo deževnemu vremenu, toda če je dež začel liti curkoma, postal je nakrat mehkočuten in ni se hotel upirati mnogo. V plohi je torej služil samo za parado in zdelo se mi je vsekdar o taki priliki, da bi ga bilo bolje vreči za kakšen grm in vtekniti roko, kateri je dež lil in kropil v rokav, v žep. Pa mislil sem si, kaj porečejo potem ljudje, češ, tá nima še toliko denarja, da bi si kupil dežnik. Nosil sem ga tedaj o prilikah, ko mi ni služil mnogo, s tolažbo, da ni pretežak, da me varuje krivih predsodkov in da mi o mali pršavici iz megle varuje vsaj klobuk in gornji del suknje. Drugo pa je bilo vse mokro.

Ne smem pa reči, kakor bi moj dežnik ne bil imel tuintam tudi dobre volje, braniti mi spodnji del telesa pred mokrim blagoslovom izpod neba. A pošteno rečeno moram priznati, da mi je bilo ljubše, ako ni kazal take dobre volje, ker mu ni celo nič pristojala in mi je vsikdar o taki priložnosti naredil več kvara, kakor koristi. Kako je pa bila ta reč?

Z nekim prirojenim nagonom je silil rebra v širnejši zrak, da bi dobil večje površje in izpolnil svojo dolžnost popolnoma ali vsaj uspešnejše. Pa vsekdar se mu je približno zgodilo tako, kakor tisti žabi, ki se je napihovala na travniku, da bi postala volu podobna. Počil sicer

moj dežnik ni, toda zdaj tu in zdaj tam je molel eno ali dvojje reber samih in golih v zrak, prevlaka pa se je boječe krčila proti sredini in kazala, kakor bi celo ne bila zadovoljna z dežnikovo pohotnostjo. Kadar sem ga odprl že pred hišnimi durmi, dala se je še ozdraviti taka napaka, a celo drugače je bilo zunaj na prostem daleč od doma. Ko ga je prvič prevzel napuh in je štrlel takoj tri rebra v svet, moral sem iskati v tuji hiši pomoči, sicer bi se bil svet preveč škandaliziral nad menoj. Celo brez smeha pa itak nisem odnesel pet. Še predno sem namreč mogel stopiti v hišo, opazil me je nek poreden črevljarek, ki je pokazal na moj dežnik, rekoč:

„Gospod, kam pa greste danes pri tako deževnem vremenu seno grabit?“

Rad bi bil nekoliko „pograbil“ poredneža, a pokazal mi je namrdan obraz, kakršnega ni mogoče videti vsak dan in umaknil se je še pravočasno neprijetni izkušnji.

Hočem omeniti še samo en slučaj, da bolje označim telesno slabost dežnikovo. Bilo je o jako slabem vremenu. Moral sem po nujnem opravku na dež, seveda ne brez dežnika. Nekaj časa je šlo vse po sreči. Nakrat pa potegne močen veter, zasučé se kakor navlašč okoli mene v vrtincu in mi splaši dežnik tako, da ta zbesni in mi hoče z vso silo uiti. Toda držal sem ga pretrdno. Kaj

pa naredi zblaznela para v svoji obupnosti? Krč ga prime s tako silo, da mu zvije vse ude in obrne njegovo notranjo stran na zunanjo. Prizor je moral biti grozno tragičen, ker so se vsem mimoidočim iskrile oči. Dal bi mu jih bil rad hitro po rebrih, pa z drugo roko sem moral držati klobuk, da mi ga ni odnesel poredni veter.

Predno sem mogel dežnik spraviti zopet v svoje stanje, kakršno mu je bila odločila majka narava, zadere se poreden črevljarček — ali je bil že prej imenovani ali kateri drugi, ne vem — v moji bližini: „Žabo — buc, buc! Žabo — buc, buc!“ V prvi jezi bi mu bil rad dežnik porinil v nesramno zijajoče žrelo, a pri vsi svoji porednosti bil je črevljarček vendar preveč samosvoj in kakor bi mi bil raz lice bral tajne namere, vteknil je v usta dva prsta, zažvižgal je in jo pobrisal po ulici, da so se mu še od daleč svetili podplati. Požrl sem tedaj jezo, poravnal dežnik in šel svojo pot dalje.

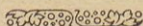
Kakor je videti iz vseh dosedanjih vrstic, nisem mogel o svojem dežniku povedati skoraj nič dobrega. Pa ker pravi pregovor, da le „poštenje velja“, hočem biti tudi jaz toliko pošten, da nočem prikrivati lastnosti, katera se mi je pri dežniku zdela nekaj vredna. Mogoče je, da ne bode vsakdo istega mnenja kakor jaz, a ne morem pomagati. Najbolje označim to lastnost na

ta način, ako izrečem, da je bil moj dežnik, kakor bi lahko rekli, značajan dežnik.

Ko sem ga namreč nekoč rabil za solnce, čutil se je tako užaljenega, da je same jeze — obledel. Ni se torej hotel šteti med vrste vseh onih polovičarjev, ki jih rabimo zdaj za odvrčanje mokrega dežnega blagoslova, zdaj za obrambo suhe, pekoče solnčne naklonjenosti.

Bodi mu trajen spomin. Tako lahko rečem iz lepe navade, katero imajo ljudje, kadar stoje ob odprtem grobu in govore samo dobro o pokojniku. Ne vem, je li moj dežnik že šel med pokojnike ali ne, pa vsaj mislim si tako, kajti ni več moj dežnik in hotel sem mu s temi vrsticami pokazati le svojo malenkostno hvaležnost.

Ko sem se namreč pred par tedni peljal v razklopotanem železniškem vozu tretjega razreda in se je vlak vstavil na postaji, kjer sem hotel izstopiti, dobil sem vsled zasluženosti odločnega strojevodje v vozu tak sunljej, da so se mi skoraj pretresli možgani. Kdor mnogo potuje, potrdil mi bode, da ni pri naših železnicah to nič novega. Ves omoten izstopim, a ko se začne vlak že pomikati naprej, spomnim se, da sem pozabil v vozu svoj dežnik. Brez vsakega ginjenega slovesa sem pustil, da se je moral ločiti od mene. Odpotoval je proti toplem jugu in nimam upanja, da se vidiva še kdaj.

Najlepše petje.

Prepirali so se sosedje,
 kateri ptič najlepše peva;
 in so trdili stari dedje,
 da pač pri slavcu razodeva
 najlepše se glasu milina.
 V nasprotju so jim mladi stali:
 ti prvo ceno so dajali
 prav črnem kosu, kdar tišina
 čarobna gozdna ga obdaja.
 Ker pa popolnoma ne spaja
 nikdar glav modrih se mišljenje,
 bilo je zopet drugih mnenje,
 da vjetega le tožba ptiča
 najlepšega je petja priča. —
 Pa se Petričev vzdigne Jaka:
 „Ker pri ljudeh okus določa,
 razsoditi je res težkoča,
 če peva lepše kos v grmovju,
 ali kanarček v svoji kletki,
 v senčnatem lišček li domovju,
 v večerih tihih slavček redki.
 Jaz naprimer ptic teh ne cenim,
 ker po okusu svojem menim,
 da pač — kokoš najlepše peva,
 kdar brž po leglem jajcu reva
 prijetno, glasno kokodaka!“
 Nato smejé odide Jaka.

Silvester K.

Mešani zbor.

Končal se prerano je sklicani shod,
 razbil se ob mnenj je razliki,
 zgodilo se tukaj je, kakor drugod:
 preostri pač bili so vzkliki!
 Večina razšla se je, mala le truma,
 v dvorani povzroča veliko še hruma,
 protivci odločni so tu si v laseh,
 najostrejši so in še spolov obeh;
 tako pa mi zdi se, da hrupni ta kor
 pravcati in pristni je — mešani zbor!

Silvester K.

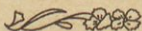

Nesmrtni rod.

Kje ste stari vi rodovi,
 ki nekdam cveteli ste?
 Vaših slavnih del plodovi
 le o vas še govoré.

Izumrli so rodovi,
 le njih dela še živé,
 pa dvonožni rod oslovi
 cvetel je in še cveté.

Silvester K.

Pravljica o neumnem Ivanu.

(Iz ruščine.)

Živela sta star mož in stara žena. Imela sta tri sine; dva sta bila pametna, tretji pa je bil neumen. Imenovala sta ga neumnega Ivana. Pametna sinova sta gonila čredo na pašo, neumni Ivan pa je sedel doma na klopi za pečjo in je pobijal muhe.

Nekoč je starka kuhala močnate cmoke. Ko so bili kuhani, reče neumnemu Ivanu: „Ljubi Ivan, nesi te cmoke svojima bratoma na polje; gotovo sta že lačna.“

Brž da cmoke v lonec, da lonec bebcu in ta se poda počasnih korakov na polje. Bil je vroč poleten dan.

Ko stopi Ivan iz vasi na prosto cesto, vidi poleg sebe svojo senco in si misli: „Kdo bi le bil ta človek, ki gre poleg mene? Ne zapusti me še za trenutek ne: gotovo hoče moje cmoke.“

Neumni Ivan začne s cmoki metati po senci; vse cmoke razen zadnjega pomeče v svojega dozdevnega tovariša. Ko se črez nekaj časa zopet ogleda in vidi, kako ga še vedno spremlja senca, razjezi se na njo in reče:

„Oh, ali je ta človek nenasiten!“

Z vso močjo vrže lonec v sitnega in nadležnega spremljevalca, da se črepinje razlete na vse strani.

S praznima rokama pride bebec na polje k bratoma. Ta ga vprašata:

„Bebec, čemu si prišel k nama?“

„Hotel sem vama prinesiti južino“, odgovori neumni Ivan.

„Kje je južina? Brž nama jo daj!“

„Oh, glejta, brata, po poti se mi je pridružil siten in nadležen človek in pojedel mi je vse cmoke.“

„In kje je zdaj tisti človek?“

„Tukaj le stoji, poleg mene je“, pokaže bebec na senco.

Brata se silno razkačita, psujeta neumnega Ivana prav pošteno, potem pa mu zapovesta, da mora pasti ovce; sama se podata v vas k južini.

Ivan si ogleduje čredo in vidi, kako so se ovce razšle po pašniku. Brž začne ovce loviti, poveže jim noge in jih znosi skupaj na velik kup. Potem se vsede na trato in je vesel, da mu je tako uspelo nadležno delo.

Medtem se vrneta brata; ko vidita povezane ovce, zakličeta:

„Bebec, kaj si učinil! Čemu si ovcam povezal noge?“

„Ko sta se bila oddaljila vidva, razšle so se ovce; povezal sem jim torej noge in sem jih znosil na kup. Zelo sem utrujen po napornem delu.“

„Oh, bebec, nesrečni bebec!“ vzklikneta brata in zapodita neumnega Ivana domu.

* * *

Nekoč pošljeta starša neumnega Ivana v mesto, da jima nakupi to in ono. Mnogočesa nakupi Ivan, kakor mizo, žlice, krožnike, lonce, soli in še več drugih predmetov. Voz je bil težko naložen, konjič je bil že star in slab in čeprav je vlekel in vlekel, vendar ni prišel dalje.

Nakrat si izmisli neumnež: „Miza ima ravno tako štiri noge kakor konj, ona lahko leti sama domu.“

Takoj pograbi mizo in jo postavi na cesto. Potem pelje dalje. Na glavo leteli so mu vrani in so krokali.

„Čemu kričite tako, ljubi bratci? Gotovo ste lačni“, reče Ivan in že napolni veliko skledo z jedili in jo postavi na cesto. „Tukaj imate jedi, dragi bratci — Bog vam daj dober tek!“

Ivan pelje dalje; pot je držala skozi velik, močno posekan gozd; ob vsaki strani ceste stali so stari in z mahom obrasteni štori.

„Oh, ljubi bratci, čemu stojite tukaj za cesto in nimate kapič?“ vpraša jih bebec. „Skoraj bode deževalo in vsi boste postali mokri.“

Hitro vzame z voza lonce, skleda in ponve in jih natakne na štor. Potem pelje dalje.

Ko pride do velike reke, misli si: „Konja že moram napojiti; zelo je utrujen.“

Pelje torej konja k vodi, toda žival noče piti.

„U ha!“ namisli si bebec, „konj noče piti neslane vode.“ Vzame torej z voza polno vrečo soli in jo izsiplje v reko. Konj pa vendar noče piti.

„Čemu ne piješ? Ali misliš, da ti bodem zastonj metal soli v vodo? Celo vrečo sem vrgel v vodo.“

Ker pa konj le noče piti, razjezi se Ivan silno, pusti konja in voz, nabaše si vrečo z žlicami na ramo in gre sam dalje. Črez nekaj časa sliši, kako klepečejo žlice v vreči. Ivanu se zdi, da si brijejo norce iz njega.

To ga razkači še bolj. Z vso silo vrže vrečo z žlicami ob tla, skače z nogami po njih in kriči:

„Le počakajte, porednice! Bodem vam že pokazal, kako se zna maščevati Ivan, ako ga kdo zasmehuje.“

Neumni Ivan pride na takšen način praznoroč domu.

„Tako, moji ljubi starši“, reče pri vstopu v hišo, „vse sem oskrbel in nakupil.“

„Hvala lepa, Ivan“, začudijo se starši, „ali kje imaš nakupljeno blago? Nikjer ga ni videti.“

„Miza bode prišla sama, ker ima štiri noge“, oglasi se neumni Ivan, „vendar hodi bržčas bolj počasi, ker je še ni tukaj; skledo z jedili posodil

sem za nekaj časa našim lačnim bratom krokarjem, lonce, sklede in ponve sem mesto kopic poveznil našim gologlavim bratom v gozdu; s soljo sem našemu konju solil vodo, ker pa ni hotela mrha piti, pustil sem jo za kazen na cesti; žlice pa so bile tako hudobne, da so se mi posmehovale; vedno so pravile: cep, cep, cep; ker so gotovo hotelè reči, da sem cepec, razjezile so me in vrgel sem jih ob tla.“

Starši se grozno raztogotijo, opsujejo neumneža črez mero in ga poženejo nazaj na cesto, rekoč: „Pojdi, neumnež, nazaj na cesto in prinesi vse, kar si pustil tam.“

Čeprav nerad vendar se mora Ivan podati zopet na pot. Ko pride v gozd in najde lonce, izbije vsakemu dno, natakne vsakega na drog, vrže vse skupaj črez ramo in pride domu.

Starši ga še bolj ozmerjajo in se podajo sami v mesto, da nakupijo potrebnih reči. Brata jih spremljata, Ivan pa mora ostati sam doma, da preskrbuje gospodarstvo.

Vleže se na klop za pečjo, da bi si odpočil. Nakrat sliši v kleti pod sobo vreti in cvrčati sadni mošt, ki je bil premočno zabiti.

„Mošt, nehaj! Hočeš se mi posmehovati tudi ti?“ huduje se Ivan.

Ker ga pa mošt ne uboga in cvrči dalje, izdere Ivan v jezi čep in izpusti vso pijačo; to

ga pomiri in vesel začne popevati poskočne pesmi. Ko se starši in brata vrnejo domu, jezijo se silno nad neumnim Ivanom. Od tega časa ne prepuste mu nobenega dela.

Neumni Ivan pa je silno vesel, ker ima odzdaj mir; dan na dan leži na klopi za pečjo in pobija muhe. —

Emancipirana.

Sedi na šipi muha
in modre misli kuha;
imela včeraj glavobol
in danes že je zobobol,
histerična bo jutri;
a niso to bolezni vse!
Nadloge marsikakšne še
pozna na šipi muha,
ki modre misli kuha;
slabotna je, nervozna je
in včasih omedleva,
neredno bije ji srce,
sušičnih prs je reva;
zdaj sili revci v glavo kri,
zdaj muči jo migrena,
dobila kurje je oči,
v očesu raste mrena;

v trenutku sape je preveč,
 v trenutku pa premalo,
 zdaj jo razkači mala reč
 flegmatično moralo. —
 A kakšne misli kuha
 na šipi modra muha? —
 Ker modra je, zaveda se,
 civilni zakon hoče le,
 enakopravnost tudi!
 In res, čemú bi koj možak
 naj volil brki le muhak,
 a muha bi ne smela?
 Ali ni tudi cela?
 Saj modro ima glavico
 in šestštevilo nogico,
 letalnici pa dve,
 očesci tudi dve
 in truplo hrani dele vse:
 želodec, čeva in srcé,
 in tudi brez zavisti
 še pljuča in obisti.
 Kdo bo se torej čudil,
 če preveč eksaltirana,
 preveč emancipirana
 sedé na šipi muha
 premodre misli kuha!

Silvester K.

Ni res?

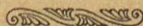
Hu! Ženske — te so vražja stvar,
njih maral nisem še nikdar!

Srcé jim polno je zavisti
in norec je gotovo tisti,
ki uloviti da se v ženske mreže
in za življenje ž njimi se zaveže! —
Tako je samec rogovilil
in dalje se je motovilil.

A jaz — ker ženskam sem prijatelj,
ker vedno žensk sem bil oboževatelj,
postavil sem se na nogé,
pokazal samcu sem zobé.
Dokazal se mu, da je zmes,
kar blodi in da vse ni res,
kar revnim ženskam se očita.

V modernem veku še resnica je pribita,
da nežni spol je vedno le še — nežni spol.
Seveda, kožo — res dobil je debelejšo,
a to ni greh — posledek je novejšje dobe!
In da duševne res ne pase več lenobe,
to kaže dobo pač nam veselejšo!
Srcé njihovo pa celó je brez zavisti!
Saj one grehe vedno so še odpustile,
s katerimi nas može — kdaj so razžalile!

Silvester K.

On in ona.

Šaljiva sličica. Spisal Silvester K.

Ljubil jo je črez vse. Oh, in kako! Že mnogo jih je bil videl v svojem življenju, a tako ugajala mu ni nobena, kakor ravno njegova.

Bela je bila kakor mleko, a tudi z rdečo barvo se je lahko ponašala. Nosila je klobuček. Kako rajsko veselje je počutil, kadar sta se skupno izprehajala in je on držé jo z roko čutil njen nežno topel dotakljej, zrl zaljubljen v njo in užival slast njene neme, a njemu vendar dobro umljive govorice. Še celo po opravkih se je težko ločil od nje. In kako je skrbel za njo! Pomanjkanja ni nikdar smela čutiti.

On je bil preprost deželan, ona mestjanka. A kako sta se oba različneža našla?

Na najpriprostejši način. Ko je nekoč šel po opravkih v mesto, videl jo je gledati iz okna. Prvi hip se mu je dopadla in storil je kratek, a dobro premišljen sklep, da mora biti njegova. Vstopil je v hišo, vprašal po nji in pogodba je bila v nekaterih trenutkih sklenjena. Tako sta se našla.

Bilo je lepega, a vročega poletnega dne. Vtrujen je bil prišel domu in prvi pot ga je peljal k njej. Vsedel se je k oknu njo ljubko na krilu držé. Nakrat ga obvlada zaspanec. Glava se

mu trudna skloni na prsi. Že je prespal kake četrt ure, kar ga prebudi neki poseben ropot. Poln neljube slutnje skoči prestrašen kvišku in kdo popiše njegov obup, ko jo vidi pred seboj ležati na tleh kakor zadeto od kapi.

Njegova najboljša tovarišica ga je bila zapustila — — — uboga tobačna pipa je ležala razbita na tleh.

Radi naslova.

Ker sosed pisal je sosedu,
da mu je cenjeni gospod,
takoj se nujno po obedu
pripravil ta je za odhod ;
in tekel je korakov urnih
tja pred pravice sodnji stol,
in tamkaj je v besedah burnih
opisal svojo hudo bol.

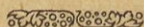
„Gospod sodnik, notranji gnjevi
prignali so me sem pred vas,
in prosim, v moji da zadevi
razsodili bi pač svoj čas,
kakó me sosed je razžalil
na časti, ker z menoj pošalil

prevéč se je, ko mi v obraz
 pismo vrgel je izraz:
 da sem mu cenjeni gospod!
 Pa tudi prosim vas, gospod,
 naj sosed strogo se kaznuje,
 de vedel bo, kako praznuje
 z izrazi se, ki žalijo
 in mir notranji kálijo!“ —

Začudi se sodnik in reče:
 „Čemu li vas izraz ta peče?
 Saj sosed ž njim le dokazuje,
 kako vas ceni in spoštuje.
 V zadevi vaši kazni ni
 in reč se res mi smešna zdi!“ —

„Gospod, jaz sem v možganih zdrav!
 Na prvi mah res ni razvidno,
 kako jaz naj imel bi prav;
 dostaviti pa moram še:
 on „cenjeni“ je očividno
 napisal debelejših črk!
 Seveda zdaj razume se,
 kako sem lahko jezen, mrk,
 in bode te mi pritrdili,
 da rabil ta izraz je le,
 ker so — sodnijsko me cenili!“ — —

Silvester K.

Klobasa.

Šaljiva razprava. Spisal Silvester K.

Vsak letni čas ima svoja karakteristična znamenja, katera ga značijo tako, kakor znači Kočvarja nahrbtna malha. Pomlad nam kaže cvetje in zelenje, poletje rumeno žito, jesen žlahtno sadje, zima pa — eminentno klobaso. Kako imenitna je klobasa, kaže dejstvo, da se je spominja tudi pregovor. Glasi se namreč: „Vsaka reč ima konec, le — klobasa ima dva!“ Da nima ta stavek smisla, naj nas mnogo ne briga, kajti — dober je za klobaso.

V kateri deželi in o katerem času je prvi klobasi tekla zibel, ni znano; gotovo pa je, da je ta iznajdba že zelo stara in da je njen izumitelj skušal pravzaprav le naravo nekoliko popraviti. Akoravno pa je izumitelja danes po vsem obširnem svetu znane klobase učila narava, kar bi navidez znalo njegove zasluge za prevžitek človeškega rodu kratiti, vendar ga je nemila usoda prehudo kaznovala, ker mu ni v zgodovini kulturnega razvoja človeškega ohranila nikakega mesta. In vendar bi si bil ta mož veliko prej zaslužil vsaj zaslužni križec s klobaso — pardon! — s krono, kakor si ga zasluži pri nas marsikateri političen klobasar.

Po čem pa sodimo klobaso? Sodimo jo po njeni obliki in vsebini.

Po obliki imamo kratke in dolge, debele in tanke, velike in male, zavite in ravne, suhe in sveže, po vsebini pa mesnate, kašnate, krvne in bogsigavedi kakšne še klobase.

Kar se tiče oblike, nimajo vsi ljudje enakih nazorov. Krčmar in mesar — katera klobas lastnega izdelka ne jesta posebno rada — ljubita male, kratke in tanke klobase, kmet pa in sploh vsakdo, ki nima preveč tankokožnega želodca, ljubi velike, dolge in debele.

Kje pa izvira ta nasprotnost v nazorih?

Krčmar in mesar imata rada polne mošnje, kmet pa in sploh vsak lačen zemljan — poln želodec. Hudomušnež sem in torej pravim, da se v tem oziru seveda godi prvima dvema bolje kakor poslednjim. In čemu ne? Neovrgljiva resnica je, da kdor si lahko mošnje polni, tudi želodca praznega ne nosi; a kdor si mora želodec polniti in sosebno če se godi to pri krčmarju, ne bode se mogel mnogo bahati — s polno mošnjo.

Klobasa se povsod ne ceni enako visoko. Dunajčan naprimer in skoraj vsak velikomeščan je brez sile skoraj ne pogleda, ker mu je klobasa vzor za shrambo vseh onih mesnatih ostankov, katerih se mesar ne more kar tako izlepa iznebiti.

Celo drugače pa je v malih mestih in na deželi, kjer se meri kultura — kakor bi prilično rekel — po dobroti klobas. Kakšna slava naprimer doni kranjskim klobasam, katere imajo neki tako moč, da še celo lačnega lirika pesniško navdahnejo. Vendar bi v slovenskem pesništvu zastonj iskali kako odo ali lirično pesmico na klobaso. Svet je res v skrajni meri nehvaležen.

Ker sem v svojem razvijanju pesništvo in klobaso spravil v dotiko — kar seveda ni tako lahko, kakor bi se marsikomu dozdevalo — in ker se po mojem mnenju najde še preveč dotičnikov, ki ne vedo dobrih klobas dovolj visoko ceniti, navedem na tem mestu slučaj, ki zna gotovo v marsikaterem čitatelju zbuditi zanimanje.

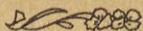
Nekoč stopi v klobasičarno lačen pesnik in si kupi za večerjo klobaso. Klobasičar mu jo zavije, kakor se to sploh spodobi, v listič papirja. Pesnik — prišedši domu — leže na divan in začne zavživati priprosto večerjo. Ker se pa seveda klobasa ne da ali ne sme takoj in hipoma zavžiti, vzame pesnik med zavživanjem listič, v katerem je bil klobasa prej zavita in pogleda, kaj je na njem zapisanega. Bila je lirska pesem. Nekaj časa po povžiti večerji jame ubogega lirika grozno ščipati po želodcu in čevih. Bolečin se zvijaje zdihuje: „Oh, ko bi vsaj vedel, kaj je vzrok mojim mukam! Ali je klobasa, katero sem bil

jedel, ali pa — lirična pesem, katero sem bil prečital?“

Kakšen nauk se pa da izvajati iz te dogod-bice? Da se izvajati ta nauk, da moramo pri čitanju lirskih pesmic in pa pri zavživanju klobas biti zelo previdni.

Ker se je klobasa že tako ovsakdanila, ni se čuditi, da se v praktičnem življenju izraz „klobasa“ rabi tudi v takih slučajih, ki nimajo s klobaso nobene zveze. Ljudje, kateri se očitno ali na tajnem nazivajo s „klobaso“ ali pa ocenjujejo: „Ti si pravi doktor klobasa!“ niso v človeški družbi nič novega. Učenec, kateri rabi v šoli izvanredne oblike, povzroča mnogokrat učiteljev vzklik: „No — to so prave klobase!“ Brezbrižnežu je vse „klobasa“ in če bi se bil v starem veku kateri filozof dvignil do modrega stavka, kateri je dandanes marsikateremu pesimistu geslo, namreč: „Cel svet je velika klobasa!“ oh, kako bi si radi njega in radi globokih misli, katere bi se male skrivati za njim, danes naši učenjaki belili glave.

Toda bodisi še marsičesa, kar bi se dalo na tem mestu povedati, vendar gotovo mnogim ustrezam, ako preneham. Kajti kdo ve, če se že komu ta moja „klobasa“ ne zdi predolga.

Nespamet.

„Da v zakon zdaj že tretjo ženo
vzel sosed si je Blaž Poleno,
res čudno, čudno se mi zdi!
kaj takega le — osel stri!

Tako prijatelj moj je menil
in je soseda prav ocenil,
ker osel res je, kdor že star
občuti še ljubezni čar.

Dokaz pa, kako le starejši
postaja osel, ne modrejši,
dal sosed sam je, ker vesel
on star je — mlado ženo vzel.

Silvester K.

Slepota.

Oklicali tretjič so ženina že,
seveda — nevesto so tudi,
poroka bo jutri obhajala se,
in temu se svet najbolj čudi.
A čemu? Oh, ženin je vrlo lep mož,
nevesta pa — je enooka!
Da v zakon nastiljal si on ne bo rož,

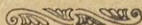
je sodba sveta kot preroka.
 Pa reci — prepirati se za okus,
 ni ta izjalóvil se vsekdar poskus?
 Kakó da občuti ljubezni on čar
 pri takšni nevesti — kaj to nam je mar!
 Jedino, kar rečemo lahko, je to:
 Če ona je slepa na eno okó,
 on slep — na obe je očesi!

Silvester K.

Najhujša kazen.

Neki medved v Švici je že par let hudo gospodaril v okolici Berna. Napravil je ogromno škode med živino ter je bil vsled tega strah vsega prebivalstva. Nekoč se je pa posrečilo ga živega vjeti. In prišli so vsi prizadeti kmetje skupaj k županu na posvetovanje, kaka kazen naj zadene predrznega roparja. Vsak je povedal po vrsti svoje mnenje. Eden je nasvetoval, naj ga obesijo na visoko vejo, drugi je bil zato, naj ga vtope, tretji je nasvetoval počasne smrtne muke itd. Končno je bil vprašan za mnenje majhen izstradan možicelj. In ta je hudomušno pogledal postrani zverino ter izjavil: „Oženimo ga! Najhujša kazen na svetu je ženitev.“

Dober odgovor.

Mož z dežele je prišel v mesto ter vprašal stražnika: „Kako pridem v Novo ulico?“ — „Morete se voziti s fijakarjem ali s tramvajem, morete iti tudi peš“, je bil lakonični odgovor. — „Po kateri poti bi prišel peš?“ ga je vprašal zopet kmet. „Najprej idite na levo, potem na desno, potem pa nekaj časa po poprečni ulici, pa ste na cilju.“ „Hvala!“ „Izvolite smodko?“ Stražnik je iztegnil roko, da vzame ponujeno mu smodko. Na to mu reče ogorčen kmet: „Tako smodko si prinesete iz trafike, a morete iti tudi sami po njo. Ako ste preveč leni, da bi jo sami nosili, lahko naročite, da Vam jo pošljejo. Z Bogom!“

Tudi nepravi.

Sátanu mati prav hudo zboli,
da bi trpela, njen sin se boji,
res ima v peklju zdravnikov dovolj,
niso pa vredni še vinarja pol,
ker bi pač v pekel ne bili prišli,
če bi kaj znali na svetu bilí.

Brž zbere satan duhove svojé,
 reče jim: „Čujte besede mojé!
 Zdaj se podali mi boste na svet,
 toda mi prišli po polnoči spet
 in mi privedli prav tega možá,
 ki kot zdravnik še res nekaj velja.

Da vam pa lažje iskati ga bo,
 dam vam na pot navodilo še to:
 mrtvi, ki zdravili slabo so se,
 v noči na doktorske gredo vraté;
 kjer torej našlo najmanj se jih bo,
 tega zdravnika vzemite s sebo!“

„Sluge pokorni!“ tako poslove
 škrti od vojvode svojega se,
 pravi peklenski povzročajo piš,
 ko mimo doktorskih letajo hiš;
 letajo, iščejo, toda zaman,
 že se bojé, da napočil bo dan.

Žejni in lačni in trudni so vsi,
 koža se v potu jim vročem rosi,
 vendar še brusijo se krog voglov,
 a kjer zazrejo zdravnika naslov,
 tudi mrličev zazrejo cel trop,
 ki vsled zdravnikov so rano šli v grob.

Toda ko minil jim skoraj je up
in se jih že je polastil obup,
nese še enkrat naporni jih lov
vendar do hiše, kjer bil je naslov
in kjer prebival je pravi zdravnik,
ker ga je čuval — le en mučenik.

„Ta je naš!“ škrti radostni kriče
in že veseli ž njim v pekel hité;
revež otepa se, bije kot konj,
toda napor mu celo je zastonj,
kakor bi trenil in — v peklu stoji,
tropa pa k satanu dalje roji.

Satan približa se, reče vesel:
„kmalu na svet nazaj bodeš odšel!
Prej pa ozdravi mi mater mojo,
dobro za trud se ti plačalo bo;
upam, da moder si, dober zdravnik,
ker te je stražil le en mučenik.“

Sladko zdravnik nasmeji se, meneč:
„To je pač smešno zamošana reč!
Čemu bi vtikal si jezik za zob?
Torej — res spravil sem enega v grob,
toda število zato večje ni,
ker sem zdravnik še le — cele tri dni!“

Silvester K.

Major.

Šaljiva črtica. Spisal Silvester K.

Malokdaj je šel na izprehod, malokdaj, a kadar je šel, stopical je odmerjenih korakov, glavo pokonci in prsi ponosno ven držé. Čeprav je bil že jako star, vendar se mu je v pogledu iskriilo še vedno nekaj marcijalnega, jekleno značajnega. Sploh je cel obraz, naguban v ostre poteze z markantno zategnjenima tankima ustnicama, pričal o nekdanji jakosti in samozavesti.

Major je bil, kakor rečeno, že star in čeprav se je nosil še kaj imenitno in osebnostno primerno, vendar se mu je poznalo, da ni več v aktivni službi in vživa pokojnino za vrlo doslužena leta. Bil je sicer neznosno siten, kakor je to dosledno lastnost visoke starosti, a kar so bili njegovi osebni znanci in prijatelji, prizanašali so radi njegovim posebnostim in rečemo lahko, da je bil marsikateremu priljubljen.

No — — storil pa sicer nikomur ni nič žalega in najraje se je godrnjaje izognil vsem neprilikam. Ravnal je kakor filozof. V mlajših letih, da, takrat je bil celo drugačen. V mlajših letih ni bilo pri njem najti niti trohice filozofičnega ravnoдушja. Predrzen do skrajne meje, nevstrašljiv in divji do blaznosti, je mislil, da je svet vstvarjen

samo zato, da ga on tepta. V najhujši razburjenosti rentočil je celo še na polno luno, ker se mu je dozdevalo v brezmejni togotnosti, da se mu reži v obraz in skočil bi ji bil najraje v lase, seveda le pogojno, če bi jih luna namreč imela in če bi se sploh dala doseči.

Koliko dvobojev je prestal slavno in zmagovito, tega bržčas sam ni vedel. Spominjal se je le toliko, da ni iz nobenega odšel nečastno in zmagani. Marsikatero zaceljeno rano je imel pokazati še v svoji sivi starosti.

Da je imel tekom časa nebroj ljubic, mi bržčas ni treba omeniti.

Morda bode kdo vprašal začuden, ali ni ta rogovilež — prilično rečeno — kdaj butil z glavo ob zid? V zadačo bodi rečeno, oh, kolikokrat! Včasih mu je predla tako slaba, de so ga menili celo odstraniti. Toda bodisi, da je imel tudi svoje vrline, bodisi da je imel preveč slepe sreče — življenjskega kolovoza ni bil izgrešil, naj je držal ta ravno ali poševno. Izgrešil ga pa že tudi radi tega ni, ker je preživel svoja najboljša leta v ugodnih življenjskih razmerah.

Ker namreč po svojih lastnostih ni sodil med hrup in vrvenje večjega garnizijskega mesta, kjer cvete kuharicam, hišinjam in enakim nežnim duhovom sreča v podobi mnogoštevilnega vojaštva, bila mu je poverjena obramba majhne trdnjave,

lepega gradiča z divno okolico. Tukaj je bil kakor na svojem mestu. Služba je sicer zahtevala precej pozornosti, a pravzaprav ni bila ravno težavna. Okoli grada so se razprostirali veliki in z divjačino precej napolnjeni gozdovi in tukaj sem je rad sam ali v družbi grajskega lovca zahajal loviti in poditi zajcev, jerebic, lisic. Lov mu je postal sčasom nekaka nepremagljiva strast, katera se mu je zajedla v kri.

Zdaj na stare dni pa, ko se mu je jela kri mirneje pretakati po žilah in so se ga lotile nadležnosti starih let, zamenjal je bil idilično tiho življenje na deželi z življenjem v mestu. —

Toda čemu se bavimo s toliko suhoparnim pripovedovanjem, čemu dolgočasimo sebe in druge z dogodki iz vsakdanjega življenja? Takoj pride konec.

Majorju namreč, kateremu je bila usoda dozaj vedno mila in katerega je bila dozaj vodila vedno z mehko orokovičeno roko skozi življenje, postala je ta spremljevalka nakrat kruta in nenaklonjena. Že nekaj dni sem se je vedel dokaj čudno. Bil je kakor izpremenjen. Z nemirom so ga začeli opazovati domačini in ga z lepim ali s hudim izkušali zadrževati v sobi. A našel je priložnost, da je neopazovan vendar dospel na ulico in imel že v nekaterih trenutkih častno afero z veliko mlajšim kolegom, ker se mu je dozdevalo,

da ga je ta le nekoliko preveč nesramno ali mogoče pomilovalno meril s pogledi. Še enkrat in zadnjikrat mu je kakor v mladih letih zavrela kri. Posledice so bile zanj najhujše. Odrezali so mu zlati zvezdi in srebrna našiva z ovratnika ter ga izročili — — — — — konjederču, ker so se bali, da bi mogoče stekel.

Major je bil namreč pes vpokojenega stotnika Negovana. Negovanu je bila žena prinesla poleg lepe dote v suhih srebrnjakih tudi veliko posestvo z majhnim gradičem. Čemu pa je dal stotnik psu to ime?

Imel je svoje posebne vzroke. Ko je namreč prosil Negovan za pokojnino, imel je najboljše upe, da bode vsaj zdaj za zasluge imenovan majorjem. Ker se je varal in vzel v pokoj svoje tri srebrne zvezde, katere bi bil tako rad zamenjal za eno zlato na srebrnem našivu, dal je v jezi svojemu mlademu psičku ironično ime Major ter mu našil na ovratnik vse one znake, za katerimi je on hrepenel zastonj!

Na vinski klopi.

Na vinski klopi korenjaki
po vrsti dan na dan sedé,
in pozno v noč ti učenjaki

za občni blagor vsi bedé;
 politika, njih prva veda,
 tu v pravem cvetu kaže se,
 juristika in ljudska beda
 le tu se prav razpravljate;
 nadalje še debato zdravo,
 če tu in tam je kje nered,
 povzročata cerkveno pravo,
 sosebno pa občinski red;
 in ko sta se preresetala
 deželni in državni zbor,
 in govorica pošetala
 je malce se v ministrov kor,
 in ko zamlel je vse mogoče
 govorniškega mlina hrum,
 in še povrh — vse nemogoče,
 kar kaže šele pravi um,
 tedaj pa brž na bojno polje
 med boje družba se poda,
 ki bijejo prav dobre volje
 v vseh petih delih se sveta.
 In tu se kritiki dopade,
 tu krila svoja razprostré,
 bojevnikov pobija nade,
 pošilja strele jim ostré;
 jedino tu pošteno hvali
 bojevniška se praktika,
 pobijajo se generali

in njih nerodna taktika;
 tu vsa strategična se dela
 navzočim kažejo ljudem,
 tu tuja vodijo krdela
 se po bojiščih tja in sem.
 In če pogledaš te obraze:
 V očeh iskrí se jim pogum,
 in slušaš krepke njih izraze,
 gotovo pride ti na um:
 Oh, to bi bili generali,
 cvet bili svojega stanu!
 Pogumneži bi se ne bali
 še vruga ne na pekla dnu. —

Globoka žalost te prešine
 in solza sili ti v oči,
 ker domovini tukaj gine
 izbornih toliko moči. — — —
 A ko se družba pa razhaja,
 želeč si sladko, lahko noč,
 tedaj pogum ji ves pohaja
 in strahopetna je na moč;
 ko hišne duri vsak odpira,
 srcá že nima v prsih več,
 iz prs za vzdihom vzdih izvira,
 ker — ženka huda bo preveč!

Silvester K.

Pasje zborovanje.

(Govori stari Samo, pes jazbečar.)

„Slavni gospodje psi mojega okraja!

Ker smo mi psi, kakor je po pasje znano, v našem mestu obloženi s tako visoko pasjo dačo, da presega ta včasih celo ono naših gospodov, tedaj je gotovo na mestu, ako se vendar enkrat postavimo na noge ter odločno zahtevamo pasjih pravic, katere se nam še vedno vkljub vsem društvom za živalsko varnost odtegujejo ali kratijo. Dovolil sem si torej sklicati naše zborovanje in upam, da mi bodete kot predlajacu zaupali v popolni meri in glasovali zame kot takega!“

Enolajajoče se izvoli jazbičar Samo za predlajaca, le Pufek in Acorl, psa iz neke aristokratske hiše, nočeta lajati za njega; razkačen zbor ju vsled tega med groznim renčanjem izgrize iz zborovalnice.

Predlajac Samo nadaljuje svoj govor:

„Grozno psovanega se čutim vsled vašega vdanega lajanja, na podlagi katerega sem voljen predlajacem. Hočem vam tedaj razložiti svoje nazore, po katerih bi se imelo prihodnjič ravnati. Nazori so v sledečih točkah tile:

Prvič: Vsi psi, bodisi katerekoli pasme, uživajo naj, kakor brž so davkoplačevalci, največjo

prostost; to pasje življenje, katero živimo zdaj, mora nehati.

Drugič: Na podlagi prve točke mora se noša nagobčnika, katera nas v največji meri ponižuje, odstraniti, kakor ima tudi prenehati zapiranje doma. Napisi, kakor: „Psi se morajo tukaj voditi na vrvici!“ morajo se za vedno odstraniti, ker nasprotujejo prostostnim in naprednim načelom in so nazadnjaški.

Tretjič: Točka, vsled katere je prepovedano pse jemati v krčme in kavarne, se ima prečrtati, ker tudi nasprotuje prostostnim principom.

Četrtič: Igranje godcev, glasovirov in drugih godbenih orodij naj se na cestah in dvoriščih ne dovoljuje, ker slabo vpliva na naš pasji posluh.

Petič: Pretepanje odrastlih psov se naj kaznuje prav strogo, ker se sicer naša pasja čast na nečuvven način žali.

Šestič: Konjederči, ki ne odirajo samo konj, ampak še bolj nas, morajo se odstraniti.

Cenjeni sopsi! Ako ste s tem programom zadovoljni — (med psi nastane splošno in glasno lajanje in tuljenje) — blagovolite na svoje volivne liste napisati moje ime. Kdor je za moj predlog, naj vzdigne desno tačko!“

Z ogromno večino se sprejme predlog. Karo in Pozor, katera sta predlogu nasprotna, morata

se Filaksu, Hektorju in Primu umakniti, kateri ju grozno razmesarijo in razgrizejo.

Nakrat pa se vsled pasjega lajanja prikažejo psom sovražne človeške stranke, imajoč v rokah mogočne biče in dolge palice in narede lepemu zborovanju nepričakovan konec.

Predlajač Sama izgine z nenavadno hitrostjo.

Cvetke.

Da on pesni svoje „mile“
 si iz duše je zajel,
 in da v srcu so mu vzklike,
 srčno rad bi mu vrjel;
 a če čitam vse te cvetke,
 ki so vzrastle v srčnem kotu,
 nehote zabredem v spletke:
 da — koprive so ob plotu!

Silvester K.

Sredstvo.

„Oj mlačni, brezbožni mladeniški svet,
 kaj zbiraš se vedno na koru?
 Sem pred altar pridi ob žarkih se gret,
 ki sijajo v božjem tu dvoru!“

Nemir je tam zadaј, prepir in šepet,
smeh, dreganje, kihanje, šum in cepet;
obnašanje takšno nikogar ne hvali,
nasprotno se Stvarnik le smeši in žali!“

Duhoven izustil besede je te
že večkrat med pridigo svojo,
noben pa mladenič ni maral za nje. —

„Oj mlačni, brezbožni mladeniški svet,
zbral zopet si tam se na koru!“

Duhovna je klic, ko patrona se spet
je praznik vršil v božjem dvoru;
takoј pa že miren obrne se proč,
obriše si čelo, kot znoj bi si vroč
brisal in ž njim vso nevoljo.

„Ker danes obhaja naš farni patron
nad nami v nebesih svoj slavljeni god,
oznanja zvonóv že doneči nam bron,
časti da svetnika naš zbrani naj rod,
besed mnogo danes pač nočem gubiti,
o cerkve preteklosti le govoriti
me sili srce in gotovo vas to
o cerkvici naši zanimalo bo. —

Iz malega širi se, raste veliko!
Izrek vam je znan, tudi cerkev obliko
sedanjo prav kratek ima še le čas;
kjer tukaj okrog zdaj so zidani hrami,

pred vekom lesena je bila le vaš;
in enkrat kdo vedel še bode za vami,
da predniki vaši hodá uri dve,
so morali v cerkev potruditi se!
Vi gledate me? ko je gola resnica,
da tu, kamor kaže vam moja desnica
in kjer je oltar zdaj, bil nekda je hlev.
Sramota to cerkvi ni, božji ker Sin
rodil se je v hlevu, ko Bog iz višin
poslal ga človeštvo je rešit, otet,
iz sužnosti greha odrešit ves svet.
A tam pa, kjer danes dviguje se kor,
tam bilo je gumno! Kako tudi ne,
ko — cepci na koru še zdaj vam stojé!“ —
Duhovnik ni mnogo več pridigoval,
a svoj ko za takrat je govor končal,
izgubil se zadi nemirni je zbor
in prazen med mašo sameval je kor.

Silvester K.

V kopališču.

Zdravnik: „Danes že hočete zapustiti naše kopališče? Gotovo se prav dobro počutite.“

Gost: „Hvala, gospod doktor, nič mi ne manjka. Ko sem semkaj prišel, imel sem glavo-

bol, katerega še zdaj imam; trgal me je protin, katerega še zdaj čutim; svoje bolno telo, katero sem prej imel, imam še zdaj — torej mi ne manjka nič.“

Dobrovoljna zakonska.

„Moj ljubi, dobri možiček, glej, danes pač prideš pozno domu! Pol treh je že, ljubi možiček!“

„Da, moja ljuba, dobra ženka, toda kaj hočeš? Glej, ko bi bil doma ostal, bi bilo zdaj tudi pol treh, moja ljuba ženka!“

Nevarno novačenje.

V nekem kraju je občinski sluga razglasil sledeče: „Vsi novinci, kateri morajo letos v vojake, so pribiti na občinski tabli!“

Če bi vedel.

Nekemu staremu, bogatemu, vedno bolehavemu in sitnemu gospodu odpove sluga službo. Začuden mu reče gospod: „Čemu nočeš ostati pri meni? Glej, nimam sorodnikov, in če danes ali jutri umrjem, podeduješ vse za menoj!“

„Seveda“, odgovori sluga, „če bi vedel, da bi danes ali jutri umrli, tedaj bi že ostal!“

Vprašanje.

Kaka razlika je med novimi grabljami in pa med staro babo?

Razlika je ta, da imajo nove grablje zobe, stara baba jih nima.

Kdor več da.

„Glej, Nace, včeraj si vendar rekel, da narediš danes lepo vreme, ako ti plačam kozarček žganja. Plačal sem ti ga — in danes dežuje.“

„Seveda — rekel sem ti tako. Toda pozneje je prišel Zakotnik in mi plačal dva kozarčka, ako mu za danes naročim dež.“

Umljivo.

Črevljarski učenec prinese na policijski urad veliko usnjato mošnjo, katero je bil našel. Ker je mošnja prazna, vpraša komisar dečka: „Kako je mogoče, da bi bila tako velika in močna mošnja celo prazna? Kje si jo našel?“

„Gospod, našel sem jo pred davkarijo!“ odgovori deček in takoj mu je verjel komisar, da je našel prazno.

Iz kuhinje.

Ana: „Zadnjič sem čitala neki kuharski zapisek, po katerem se more gotovo narediti kaj

izvrstna torta, kajti že samega čitanja so se mi začele nabirati sline v ustih.“

Zofka: „To še ni nič! Gospa Vidovič je spisala tako izvrstno kuharsko knjigo, da, ko sem čitala, kako se dela hrenova polivka po njeni iznajdbi, so mi že samega čitanja silile solze v oči.“

Pozna ga.

Ona: „Dragi mož, kdaj prideš nocoj domu?“

On (osorno): „Kadar se bode meni zdelo!“

Ona: „Dobro, a ne pridi pozneje!“

Imenitna pisateljica.

Imenitna gospa sreča kmeta, ki žene osla po cesti in ga neusmiljeno pretepa. Gospa ga radi tega hudo okrega. Kmet pa ji odgovori:

„Nisem vedel, da ima moj osel tako imenitno prijateljico, kajti sicer bi bil ravnal ž njim častitljivejše!“

Misel.

Ljubica in ponarejen bankovec sta si podobna. Največ nadlog in sitnosti imaš z obema namreč takrat, kadar ju hočeš zamenjati.

Še starejši.

„Kaj ne, Žane, začel sem se precej starati?“ reče stari prismuknjenec svojemu slugu, kateri mu pomaga pri oblačenju.

„Oh, pri vas že še gre, pri vas!“ odgovori sluga. „Glejte, jaz sem po zunanosti že veliko starejši osel, kakor vaša milost!“

Razlika.

Nekega zvitega kmetiča vpraša sosed, če ve, kaka razlika je med doktorjem zdravilstva in doktorjem prava. Kmetič malo pomišlja, potem pa odgovori:

„Razlika je ta, da se ljudem pri prvem oči zapirajo, pri drugem pa odpirajo!“

Bolje na desno.

Črevljarski učenec, katerega bije mojster zavaljo nekih nerodnosti po levi rami, kriči:

„Au. au! Prosim — prosim, bijte me raji po desni rami — po levi me je danes že vaš pomočnik!“

Času primerno.

Ko so vjeli celo roparsko druhal, vpraša sodnik roparskega glavarja: „So vsi ujetniki udje vaše druhal?“

„Da, vsi — razun Groge! On je bil le — naš častni član!“

Nepotrebno.

Gospod (v prodajalni): „Če hočete, lepa ženska, česa kupiti, dam vam za en poljub svojo denarnico na razpolago!“

Mlada kmetica: „Hvala lepa! Za svojega majhnega sinka sem že kupila pobarvanega oslička, a za sebe ga ne potrebujem.“

Votla mera.

Kotlarjev Peter — žejna duša,
 imel otrok je prav obilo,
 a naj je dež lil, bila suša,
 on gledal je, da se je pilo.
 Kaj žena, deca — prazna briga!
 On menil je: konj grize, bije,
 voliček bode, osel riga,
 pijanec pa — ta samo pije!
 Kjer takšni se goje nazori,
 tam kážo slični se prizori:
 otroci nagi, žena bosa,
 živina gladna, topa kosa,
 rjavi plugi, strte brane,
 vse shrambe prazne kot izprane,
 a črez pijanstva grde grehe
 razdrapane, rebrate strehe. —

Nekoč se deca je učila,
 kaj težne so, kaj votle mere,
 z naštevanjem se je mučila,
 kar Peter jezno se zadere:
 „Kaj centiliter, deciliter!
 Ta dva pozna le babja vera!
 Jaz le poznam jedini liter,
 a ta je še — premalo votla mera!“ —
 Da ravno ni imel s čim piti,
 mi končno je omeniti.

Silvester K.

Na noge je pozabil.

Krpačev Francelj je bil zelo pobožen dečko. Ko mu je usoda odmenila, da mora služiti pri vojakihi ter se udeležiti okupacije Bosne, molil je dan na dan: „Ljubi Bog. ohrani me pri življenju! Mamica bi sicer žalosti umrla!“

Sovražne kroglice pa niso izbirale. Že v začetku boja je bil zadet v nogo in morali so mu jo odrezati ter ga poslati po okrevanju na dopust.

Ko zagleda mati sina tako pohabljenega, užalosti se tako, da mu očita: „Francelj; Francelj, ti si gotovo pozabil na Boga in zato te je kaznoval!“

„Oh, mati, saj sem molil vedno, da bi me Bog ohranil pri življenju, toda — na noge sem pa čisto pozabil!“

Saj je še čas.

„Ti, Katra! Sinoči mi je moj mož zažugal, da me bo ubil! Kaj praviš, ali bi ga tožila zaradi nevarne grožnje?“

„Beži, beži, Jera! Ne bodi neumna! Kaj bi tožarila svojega moža zaradi samih besed! Počakaj vsaj, da boš videla, če te res ubije; no, potem ga že lahko tožiš v božjem imenu!“

Ni razumel.

„Miha, saj vendar veste, da ne sme stati svinjak tako blizu hiše!“

„Zakaj pa ne, gospod doktor?“

„Ker je nezdravo.“

„O ne, gospod doktor, vi se zelo motite! Mojih prešičev še nobeden niti pol ure ni bil bolan.“

Preklic.

Neki kmečki fant je rekel v gostilni, kjer so imeli zelo surovega natakara: „Ta natakara je pa tako surov kakor naš župan.“

Župan pa, ki je bil navzoč in je to slišal, prisili fanta, da prekliče. No, in ta stori to res z besedami: „Naj pa bo preklic. Ta natakár ni tako surov, kakor naš župan.“

Kdor se zadnji smeje.

Pes nekega odvetnika je uradel nekemu mesarju izpred mesnice kos mesa. Ker je mesar poznal lastnika kradljivega psa, podal se je k njemu ter ga uljudno vprašal:

„Prosim, gospod doktor, povejte mi, ali je lastnik psa dolžan poravnati škodo, katero napravi njegov pes?“

„Na vsak način!“ odgovori odvetnik.

„Hvala lepa za prijazno pojasnilo! Z Bogom!“ pokloni se mesar uljudno in zapusti pisarno.

Še istega popoldne prejme odvetnik račun na tri krone, za meso, katero je ukradel njegov pes. Odvetnik ne pomišlja, temveč pošlje mesarju takoj zahtevani znesek. Mesar je silno vesel svoje zvitosti in vsakomu, kdor ga le hoče poslušati, pravi na dolgo in široko, kako je navihal odvetnika.

Naslednje jutro pa prejme mesar odvetnikov račun na pet kron in sicer za nasvet, ki mu ga je dal odvetnik prejšnji dan. Mesarju se sicer

potegne obraz, toda odvetniku mora le plačati računjeni znesek. O svoji zvitosti je od tedaj molčal.

Iz devete dežele.

Recimo, da je bilo v deveti deželi. Svoje čase so obsodili nekega zločinca na smrt na vešalih. Pisali so krvniku ter ga vprašali, koliko bi zahteval, ako pride in jim obesi zločinca. Krvnik je zahteval sto kron; ker pa so imeli v občinski blagajni samo petdeset kron gotovine, nasvetoval je prvi občinski svetovalec, da si občina naj izposodi nedostatek.

Županu, ki je bil, kakor običajno, najmodrejši v občini, pa ni ugajal ta svet.

„Čemu bi delali dolgove zaradi takega lopova!“ je dejal. „Izročimo lopovu raje teh petdeset kron, ki jih imamo, pa naj se pusti sam obesiti, kjer hoče in od kogar hoče!“

In obveljal je županov nasvet.

Mudi se.

Ahacel: „Kam pa tako hitro?“

Behacel: „V zavarovalnico proti ognju.“

Ahacel: „Kaj pa hočeš tam?“

Behacel: „Hišo si moram dati zavarovati.“

Ahacel: „Pa se tako mudi?“

Behacel: „Seveda — ker že gori!“

Nesreča na planinah.

Tako dolgo me je prosil, dokler mu nisem dovolil iti z menoj gori med silovite skale v divni soteski. Težavna pot je bila to; steza je bila ledena, a doli pod njo so zijali grozni prepadi, in le en nepremišljen korak bi veljal življenje... Zame sicer ni bilo tako nevarno, kajti bil sem dobro podkovan, nikakor pa ne moj tovariš, ki je imel principijelno po leti in po zimi enako obuvalo...

Kar mu spodrsne in že je drčal dol po ledu. Izginil mi je izpred oči, čul sem še majhen ropot, a naposled je za trenutek vse potihnilo. Mislil sem, da je mrtev moj najljubši, najdražji, dasi od mene mnogo mlajši prijatelj. Kar prične vpiti tako silno in klicati na pomoč, da me je pretreslo do konca palčevega nohta na nogi.

Z največjo težavo lezem navzdol.

Najdem ga, pa v kakšnem položaju. Krvav in z zlomljenima nogama ječal je na tleh, da mi je privabil potok solz v oči. Nisem mogel dolgo gledati teh muk; vedel sem, da ne bode nikdar popolnoma zdrav in energično sem potegnil iz žepa samokres, nastavil ga ranjencu na glavo in vstrelil — — —

Ali pa se nisem bal kazni? Ali se nisem radi umora moral javiti sodniji? — Ne! Čemu bi se

bal kazni, ako nisem mogel gledati, da bi trpel ubogi in nepozabni mi — pes Kastor.

Rad veruje.

Zdravnik: „Mrzlica vas še vedno trese . . .“

Bolnik: „Da—pa otekle noge imam tudi še!“

Zdravnik: „No, za otekanje nog se ne menim . . .“

Bolnik: „Rad verujem; saj bi se tudi jaz ne menil, ko bi imeli vi otekle noge!“

Med otroci.

Pavla: „Kdaj pa je tebe prinesla štoklja, Peterček?“

Peterček! „Prvega julija!“

Pavla: „Glej, glej — ravno na tvoj rojstni dan!“

* * *

Mati: „Gospod zdravnik, Janezek si je pokvaril žalodec. Janezek, le pokaži pospodu zdravniku jezik!“

Janezek: „Mati, ali mu naj osla tudi pokažem?“

* * *

Micika: „Ti Pepček, kako pa vendar pride to, da te tvoj ata vedno tepe?“

Pepček: „Čudno vprašanje, Micika! Zato, ker je bolj močen, kakor sem jaz!“

* * *

Peterček (v menažeriji pred slonom): „Oče, tako debelo kožo bi si želel za vas in za sebe. Vi bi jo potrebovali zaradi matere, jaz pa zaradi učitelja.“

Oče župan.

Župan je oče vrli mož
in prvi v celi vasi,
skrbi pri seji svojih mož,
da bedost se ne kvasi.

Glavar — ta mu zaupa vse,
ker mnogo vanj veruje,
in tajna govorica je:
še cesar ga spoštuje!

Oblast kjer dače ne dobi,
tam jo župan iztirja,
če komu slabo se godi,
k županu brž pridirja.

O znan je daleč naokrog
kot bistrumna glava,
odloke kuje izpodrok,
kot bil bi doktor prava.

Saj pa se tudi bere mu
z lica samozavestje,
beseda kjer ne stri komú —
pa trdo je opestje.

Deli pa svojo on oblast
in svoje delovanje
le takrat, če vlovi se v past,
oh — matere županje!

Silvester K.

Mati županja.

Med ženami v okolici
županja mati prvi so,
poštena med poštenimi
ugled največji uživajo.

Navade, šege, noša, vse
okrog županje se vrti,
in kdor pri njih zameri se,
ga vas gotovo vsa črti.

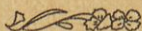
Županji materi gre čast,
če je v soseski ljubi mir,
ker njim je dana ta oblast,
da razsojujejo prepir.

A kdo jim dal je to oblast?
 Ugled in umna taktika,
 in ker prešla povrh še v last
 jim vsa je vaška praktika.

Če malo le posežejo
 v okoliško politiko,
 navadno vse dosežejo
 z neznosno svojo kritiko.

In še celo župana so
 pognali večkrat v kozji rog,
 in prav je, če zakličemo:
 „Županjo mater živi Bog!“

Silvester K.

Dober odgovor.

Mlada in prav lepa židinja je v gledališču sedela poleg starega gospoda, kateri je bil znan zaradi svoje surovosti. Židinja je vsled slabega igranja gotovo postalo dolgočasno, ker je nehote zazevala, ne da bi si držala roko pred ustmi.

„Ej, ej, gospodična — nikar me ne požrite!“ reče jej starec precej glasno.

„O ne!“ odvrne mu lepa deklica brez obotavljanja, „bodite brez skrbi! Židinja sem in naša vera mi prepoveduje — jesti svinjsko meso!“

Da bi se le dobil.

Na Šmarni gori je ob potu kapelica sv. Antona z zvoncem, s katerim zvonijo romarji. Ne-koč je zvonila tudi neka stara devica in izražala svojo prošnjo precej na glas: „Ljubi sveti Anton, daj mi moža!“

Tik kapelice pa je bil za drevesom skrit hudomušnež, ki je na to prošnjo polglasno odgovoril:

„Tvoj mož bi pil!“

„Preljubi sveti Anton, daj mi moža!“ vzkliknila je znovič devica.

In zopet je bil odgovor: „Tvoj mož bi te bíl!“

„Naj bi le pil, naj bi me le bíl, povej samo — kje bi se dobil!“ zaklicala je srdito devica.

Z veseljem.

Župan, kateremu je umrla žena, želi, da se mu ista pokoplje na občinske stroške.

„Ne gre“, odvrne županu pri sklicani seji prvi svetovalec, „vas bi sicer pokopali z največjim veseljem na občinske stroške, vendar na vašo ženo ne moremo raztezati enakih dovoljenj.“

Iz šole.

Učitelj: „Kdo mi ve povedati, kaj je pastir?“
(Vse molči).

Učitelj: „Torej čujte: Recimo, da bi bili vi sami kozlički, kaj bi bil potem jaz?“

Janezek (dvignivši roko): „Star kozel!“

* * *

Katehet (v šoli): „Kako bode na sodni dan?“

Pepček: „Prav veselo, gospod katehet!“

Katehet (začuden): „Zakaj pa?“

Pepček: „Ker cel dan ne bo šole.“

* * *

Ko pride profesor nekega jutra v šolo, najde na mizi list papirja, na katerem je bila narisana oslovska glava. Ne da bi prišel v zadrego, obrne se do dijakov in reče:

„Kateri izmed vas pa je pozabil tu svojo fotografijo?“

* * *

Katehet: „Pepček, če te oče kaznujejo, ali smeš biti zaraditega nevoljen?“

Pepček: „Ne smem biti, gospod katehet.“

Katehet: „Kaj pa lahko storiš?“

Pepček: „Kadar odrastem, se ne smem nad očetom maščevati, ampak na njegovih lastnih vnukih.“

Nebeška pravda.

Ko je Bog pahn timer zlobne angele v pekel, ostala je neka luknja nad peklenskim brezdom nezadelana.

Vragi pa so jo pozneje izvohali in skozi njo hodili dražit nebeščane. To seveda ni bilo po volji svetemu Petru. Pritoži se pri Bogu in prosi, naj bi se ta luknja zadelala.

„To je vragova stvar!“ odvrne Bog Oče. — „To delo mora izvršiti Lucifer, mi ga ne bomo!“

Sveti Peter sporoči vladarju pekla to povelje.

Lucifer pa se mu nasmeje, češ: „Norec bi bil, da bi zamašil to luknjo, ki mi tako dobro služi.“

Nebeški vratar pa se znovič pritoži pri Bogu.

„A kaj! — Peter, vragu natvezi pravdo!“ zapove Bog Oče in sveti Peter sluša.

Črez leto in dan pa poroča Bogu: „Bog Oče, pošteno sem izgubil pravdo!“

„Ali res? Vendar ni mogoče!“

„Res je, res! Saj pa tudi ni čuda: hudiči imajo vse pravdarske doktorje v peklu, v nebesih pa — ni dozda še nobenega.“

Kam.

Utrujen in siten tujec dojde zvečer v hotel, da bi prenočil. Čemerno vzame gostilničarjevo zglasnico, katero mora vsak potujoči tujec, ki prenočuje, izpolniti, v roke in zapiše:

Odkod? — Iz Trsta.

Kam? — V posteljo.

Po domače.

Gospodinja je zalotila staro ženico v kuhinji, ko je ravno s police ukradla klobaso; brž jo pokara: „Žena, ali se ne sramujete krasti? Ali ne veste, da s krajo še nihče ni postal bogat!“

Tatica: „Imate pa res prav, gospa! S krajo se res ne obogati, toda malo opomore si pa človek vendarle!“

Prazna vreča.

Miha iz Ostrožnice in Janez iz Trnjevca se prepirata o prednosti svojih rojstnih vasij.

„Vaša vas“, pravi Janez iz Trnjevca v svoji jezi, „je taka, da se človeku zdi, kakor bi bil Bog mahnil s prazno vrečo po nji.“

„Kaj? S prazno vrečo, s prazno vrečo!“ zavpije razjarjeni Miha iz Ostrožnice, „seveda je mahnil po naši vasi s prazno vrečo, ker je prej že v Trnjevcu iz nje iztresel vse norce!“

Zadosten dokaz.

Postopač: „Gospod, vi ste ravnokar pobrali denarnico, ki sem jo jaz izgubil.“

Gospod: „Kako morete dokazati, da ste denarnico vi izgubili?“

Postopač: „Ali mi morda ne verjamete, da je lahko v raztrganih hlačah tudi raztrgan žep?“

Najboljši svet.

Mojster: „Ti France, ti si zelo prebrisana buča! Povej mi vendar, kaj bi naj kupil svoji ženi za Novo leto, da bi bilo najbolje in bi res kaj zaleglo?“

Pomočnik: „Veste kaj, gospod mojster? Nasvetoval bi vam že nekaj dobrega. Najbolje bo zaleglo, ako ji kupite — vozni list za Ameriko!“

Izjeme.

V vesoljnem stvarstvu vsaka stvar
dobila od Boga je dar,
ki naj ji život brani;
z zobmi pes zaletuje se,
in s kremplji mačka stavi se,
z rogovi vol se brani.
Ničeven brambe je uspeh,
kjer manjka brambnih udov teh;

koliko manj nevaren je
 volič, če pride ob rogé,
 in kača nič ne more ti,
 če zob strupeni vzameš ji!
 Le ženice izjeme so:
 navadno najbolj grizejo
 prav te — ki zob nič nimajo!

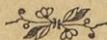
Silvester K.

Narobe želja.

Soseda Blaža nabíli so
 na lepo nedeljo,
 iz ust več zob mu izbili so
 na pivcev vseh željo;
 a da ga ranili precej so
 na pivcev vseh željo,
 kaj nam je mar, ko je bilo to
 na lepo nedeljo! —
 Doma zdaj močno bolan leži
 in skrb mu tajna srcé teží,
 zdravnik kaj stari le rekel bo?
 Ta vstopi, reče glasno: „Ho, ho!
 Na lepo nedeljo
 na pivcev vseh željo
 nabili so vas?“ —
 On brž vse zavdane

ogleda si rane
 ter reče: „Za las
 tokrat mimo vas
 je béla s koso šla žena!
 Obveza toda nobena
 pravilno pač narejena ni,
 in spet bo morala teči kri!“
 Obrne torej učeni se
 do skrbne zakonske matere:
 „Imate cunj li doma dovolj?“ —
 Začudi žena se: „Kaj? Dovolj?
 Mar mislite, da beraški smo,
 berači cunj da še nimamo?“
 Užaljena brž odpre omaro:
 „Poglejte urno si to košaro,
 prelepih cunj kako polna je!“
 Potem bahato pristavi še:
 „Kot cunj je tukaj število veliko,
 daj Bog, da bilo bi — ran pač toliko!“
Silvester K.

Ne bo nič.

Krojač: „Prosim vas, gospod baron, ali bi mi ne hoteli plačati nekaj vašega dolga? Ženiti se mislim namreč in potrebujem za priprave nekaj denarja!“

Baron: „Kaj? Ženiti se hočete! Tako neumnost hočete storiti in to celo z mojim denarjem! Veste — ne bo nič! Z Bogom!“

V kavarni.

Gospod: „Prosim, kdaj mi boste prinesli vendar konjak! Tako dolgo je že, kar sem ga naročil.“

Natakar: „Nikar se ne hudujte, gospod! Čim dalje čakate, tem starejši bo konjak in — tem boljši bo!“

Žalostno.

Gost (zbadljivo krčmarju): „To pa res ni lepo, da pustite, naj muhe cepajo v juho in poginejo v njej. Glejte, tu jih imam v juhi kar tri . . .“

Krčmar (žalostno): „Kaj ne, res; nihče ne ve, kje ga čaka smrt!“

Razne zasluge.

Neki vojvoda v laškem mestu Modeni se je nekoč zbesedil s kardinalom Kampejem. V nevolji mu očita, da je njegov oče svoje dni bil svinjski pastir.

„To je res“, reče mu nato kardinal, „sicer pa sem jaz le postal kardinal! Če bi bil pa vaš oče to, kar je bil moj, tedaj bi vi še dandanes pasli svinje!“

Izborna zdravilišče.

„Saj pravim, tako izbornega zdravilišča pa še ne vem kje drugje. Ob dohodu tja je tehtela moja hči 30 *kg*, ko se pa je vrnila domov, pa celih 30 *kg* več.“

„Beži, beži, saj ni mogoče! Kako dolgo je pa sploh bila v zdravilišču?“

„Od njenega devetega leta pa do možitve?“

Čudna naloga.

Četrtošolec Andrej Korenina je dobil za domačo nalogo: „Domači prasec. — Popis.“

Korenina pa je začel v zvezku tako - le: „Domači prasec. — Popis Andreja Korenine.“

Dobro opazil.

Gost: „Povejte, natakar, ali je opazil tujec, da sem se bil vsedel na njegov klobuk?“

Natakar: Seveda je bil opazil — saj si je potem vzel vašega boljšega!“

Osemdnevni čut.

Mož z dežele pride v mesto in ker ima časa dovolj, pelje svojo ženo v gledališče. V drugem dejanju se vprizori na odru tudi vihar in grmenje. Ko drugič zagrmi, pravi žena:

„Ali ti nisem pravila? Že osem dni sem čutila v nogah, da mora priti huda ura.“

Izgovor.

Sodnik: „Zakaj ste ponarejali denar?“

Otoženec: „Kako vendar čudno vprašate, gospod sodnik — zato, ker je pravega premalo!“

Pri izpitu.

Profesor — recimo, da mu je ime Nedok — je bil znan, da je ljubil, ako so ga hvalili. Nekoč vpraša medicinca, ki je bil do zdaj odgovarjal jako slabo:

„Ko bi vas poklical bolnik, ki ima mrzlico, kaj bi mu dali.“

Medicinec: „Dal bi mu kinina!“

Profesor: „In če bi se bolezen shujšala?“

Medicinec: „Rekel bi bolniku: za vas ni rešitve, ako ne pokličete vseučiliškega profesorja Nekota, ki vam edini . . .“

Profesor: „Dobro, dobro! Dovršili ste s prav odličnim uspehom!“

Zapreke bolezni.

Gospa iz mesta (kmetu): „Torej devetdeset let ste že stari, pa še niste bili nikdar bolni?“

Kmet: „Seveda še nisem bil bolan! Veste, pri nas to ni tako priložno, kakor pri mestnih ljudeh. Pri nas nimamo prvič toliko časa in drugič ni nobenega zdravnika.“

Prispodoba.

„Kaj pravite, gospod Smolé, k tej smodki?“

„Taka je, kakor makedonsko vprašanje: včasih vzplamti, potem pa zopet ugasne.“

V knjigarni.

Kupec: „Vi mislite torej, da bi se jaz mogel po tej knjigi naučiti plavanja?“

Knjigar: „Vsekakor, tudi jaz sem se naučil iz te knjige.“

Kupec: „Ne umejem tega, kako bi mogel v vodi držati knjigo in ob enem plavati.“

Računar.

Ahacel: „Čudim se ti, da si mogel vzeti tovarnarjevo hčer. Saj je prava ničla.“

Behacelj: „Prav imaš, dragi, toda ravno ničle pri njeni doti so mi tako ugajale, da sem jo vzel.“

Čemu vprašaš.

Cigan pelje poln voz drv po cesti in sreča kmeta. Zadnji ga vpraša: „Kaj pa voziš, prijatelj?“

„Vozim moko,“ reče cigan.

„Kaka moka je pa to, za Boga — saj so drva! začudi se kmet.

„Če vidiš, kaj je, čemu pa vprašaš!“ odreže se cigan in pelje drva dalje.

Bahat ženin.

Nevestin oče (ženinu): „Pa tudi nese vaša pekarija toliko, da bi lahko preživljali ženo?“

Ženin (mogočno): „No, ta lahko živi od tega, kar vsak dan ostane!“

Naletel.

Gospod Pivec nekoliko vinjen in dobre volje, gre mimo brivnice in zakliče noter: „Ali res pri vas brijete tudi opice?“

„Da, gospod Pivec,“ bil je odgovor, „le noter — bodemo takoj eno obrili z gospodarjem vred!“

Amerikansko.

Bogat Amerikanec pride k slavnemu zdravniku po nasvet v neki bolezni. Ko ga je zdravnik izprašal, vzame majhno steklenico in reče bolniku: „Poduhajte! — Dobro! — Vi ste ozdravljeni!“

„Koliko sem dolžan? vpraša Amerikanec.

„Petsto dolarjev!“ je zdravnikov odgovor, ki je dobro poznal bogatina.

Amerikanec vzame iz žepa bankovec za petsto dolarjev, ga pomoli zdravniku pod nos in reče: „Poduhajte! — Dobro! — „Vi ste plačani!“

Samozavest.

Berač, ki je dobil od gospodinje krajcar, a je pričakoval več, vpraša samozavestno: „Ali želite, da vam ga menjam na vinarje?“

Na planinah.

Soproga: „Ko bi jaz padla v ta grozni prepad, gotovo bi ti ne šel po me, da me rešiš!“

Soprog: „Kako da ne? Kaj bi naj počel, ko imaš vendar ti v svoji torbici najino mrzlo pečenko in vino!“

V šoli.

Učiteljica: „Tončika, povej, katere zobe dobimo nazadnje!“

Tončika: „Ponarejene!“

Na zdravje.

Cesar Napoleon sreča stotnika, ki je bil izboren in pogumen vojak, a je rad pil.

„Vi preveč pijete!“ pokara ga cesar.

„Da, vaše veličanstvo,“ odreže se nevstrašeno stotnik, „a vsikdar na vaše zdravje!“

Napolena posili smeh in molče odide dalje.

Nedolžen.

Sodnik: „Oče Trpotec, ali ste rekli, da je vaš sosed Trebuhar tat in slepar?“

Obtoženec: „Res je, res, da je tat in slepar, ampak — jaz nisem rekel tega!“

V hotelu.

Natakar: „Gost v številki 10. se pritožuje, da je dež prišel skozi strop in ga ponoči premočil do kože.“

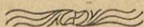
Hotelir: „Torej pa pripišite k računu eno krono za kopelj!“

Zadnji stvor.

Da v šestih dneh je vstvaril Bog
nebo, zemljo in vse okrog,
učenček vsak prav dobro ve;
in da postavil v rajski zbor
on Evo je kot zadnji stvor,
vsem temeljito znano je;
čemu pa Bog med bitji ni

koj Evo vstvaril prve dni,
 pač lahko je umeti,
 ker z žensko — sploh ni nič začeti!“

Silvester K.

Lahko noč.

Lahko noč!

Rabil skoraj bi pomoč,
 da bi ložje odkorakal —
 grlo preveč sem omakal —
 k tlom me vleče čudna moč,
 lahko noč!

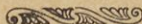
Lahko noč!

k ženi pojdem zdaj pojoč;
 bode mi „levite“ pela,
 prav pošteno me oštela —
 jaz poljub ji dal bom vroč,
 lahko noč!

Lahko noč!

Bo li zopet, kot nekoč?
 Zjutraj bi med vami sedel
 rad bil, pa je „maček“ predel,
 bil sestanek ni mogoč,
 lahko noč!

Silvester K.

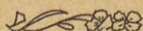
Na kapljico.

Na „kapljico“ povabil
prijatelj me je moj,
a močno je izrabil
izrek ta skromni svoj.

Spraznili so prav nujno
kozarci se polni,
in vince teklo rujno
je kakor v vojski kri.

In to se mi dopade:
vabilo skromno naj
budi le skromne nade —
da le potem je kaj!

Silvester K.

Pod vešali.

Pripeljali so cigana pod vešala in ga vprašali, če ima še kako željo.

„Imam jo,“ bil je odgovor, „in sicer to: prvič v življenju se mi je primerilo, da pridem na vešala in želim, da bi se mi nikoli več!“

Pri obedu.

„Gospod Ježek, zakaj pa vi pri obedu vedno ponujate svojemu pisarju, naj prvi vzame meso?“

„Ker pričakujem, da bo iz vljudnosti do mene vzel manjši kos.“

Dobro znamenje.

Obiskovalka: „Ali je milostljiva gospa šla od doma?“

Služkinja: „Mislim, da ne, ker sem ravnokar še videla njeno zobovje na mizi.“

Neizkušeno zdravilo.

Bolnik: „Poizkusil sem že vsa mogoča zdravila, a vedno še imam nek poseben čut na nogah.“

Zdravnik (pogledavši noge): „Ali ste si že kedaj noge umili?“

Bolnik: „Tega pa še nisem poizkusil!“

Sporazumljenje.

Gospodar, ki je dobil novega hlapca, reče mu pri nastopu službe: „Pred vsem ti moram povedati, da če sem jezen, ne pazim mnogo na besede; in včasih se tudi pripeti, da udarim.“

Hlapec: „Prav dobro! Tudi jaz sem tak!“

Pri vojaškem pouku.

Podčastnik: „S čim se mora boriti pravi junak!“

Novinec: „Z orožjem!“

Podčastnik: Prismoda bedasta! Z navdušenjem!“

Natančno.

Logar (lovskemu pazniku): „Ali imate uro?“

Paznik: „Nimam je!“

Logar: „Nič ne de. Ob sedmih zjutraj piska vlak na postaji, vi pa izpustite pse rayno pol ure poprej.“

Slabi časi.

Ahacel: „Slabi časi so zdaj. Pomislite, jaz nisem niti za štiristo kron mogel dobiti stanovanja v mestu.

Behacel: „Kako to?“

Ahacel: „Celo naravno — ker nisem imel štiristo kron.“

Škodljiva godba.

Profesor medicine obišče z dijaki bolnišnico. Bolnika, ki trpi na pljučih, vpraša: „Kakega stanu ste?“

Bolnik: „Godec sem.“

Profesor (k dijakom): „Že včeraj sem omenil, da je godba na pihala silno škodljiva pljučam. Tu imamo jasen zgled.“ (k bolniku): „Na kako glasbeno orodje pa igrate?“

Bolnik: „Na gosli.“

Ranjenec.

Grof pade črez stopnice in se vali doli. Ves prestrašen prihiti sluga in zakliče: „Ali se je vaša grofovska milost kaj pobila?“

„Moja milost“, reče grof, „se ni pobila, ampak — Bogu bodi potožena moja nerodnost — moja glava je vsa pošteno potolčena.“

Zapreke.

Pri oknu skupaj sva sedela,
mrak legal je črez dol, goró,
bi bila rada zvezde štela:
pa bilo vedro ni nebo.

Roke skrivaj sva si podala,
občutila ljubezni slaj,
le luna nama ni sijala:
ker bil je takrat ravno mlaj.

Poljubkov nisva si dajala,
čeprav kipele so ustné:
ker preveč sva očij se bala
preskrbne tvoje matere.

Silvester K.

V gostilni.

Gost (ki ga ima že precej pod klobukom): „Ali meni se zdi, da sem imel palico s seboj.“

Krčmar: „O, to sem moral dati vaši ženi, ki vas ž njo čaka zunaj na lopi.“

Zakaj ne joka.

Župnik govori s prižnice tako vneto in ganljivo, da se jokajo vsi ljudje po cerkvi. Samo jeden stoji kakor brezčuten in zre mirno predse.

„Zakaj pa ne jokaš?“ vpraša ga sosed.

„Ker nisem iz te fare!“

Moderne sestričine.

Vojak predstavi neko dekle drugemu vojaku z besedami: „Čast mi je predstaviti svojo sestričino.“

Drugi vojak: „Drago mi je, a jo že poznam, ker je bila že tudi moja sestričina.“

Prenagljena obljuba.

Jetniški ravnatelj (novodošlemu kaznjencu): „Pri nas bode te morali delati; toda ako želite, da opravljate svojo dosedanjo obrt, vam bomo tudi dovolili. Kakšno obrt pa imate?“

Kaznjenec: „Zrakoplovec sem.“

Dokaz.

Učitelj: „Zadnjič sem vam omenil, kako je splošno mnenje znamenitih zemljepiscev, da je bila puščava Sahara v severni Afriki pred dolgimi leti morje. Ali bi mi morda kdo izmed vas vedel za to trditev navesti kak dokaz?“

Učenec: „Jaz, gospod učitelj!“

Učitelj: „Kakšen dokaz bi pa vedel navesti?“

Učenec: „Ker zamorci v Afriki še zdaj letajo v plavalnih hlačicah okoli!“

Prvi april.

Sedemletni Ivanček prihiti k mami in zakliče: „Mama, mama, pridi brž gledat — pri naši gosposdični vzgojiteljici je v sobi neki tuj mož ter jo poljubuje!“

Razburjena hiti mama gledat — Ivanček vedno pred njo — v sobo dečkove vzgojiteljice. Na pragu pa Ivanček obstoji ter veselo ploska z rokama, kliče: „Prvi april, prvi april, mama! Saj ni tuj mož — ampak papa (oče)!“

Koliko je vreden.

Žid Izak je bil priznan skopuh. Nekoč pade v vodo in utonil bi bil, ako bi ga ne bila rešila pogumna roka. Ko je bil zopet na kopnem in se je zbralo okrog njega veliko ljudstva, da reši-

telju samo 50 vinarjev nagrade. Ljudstvo mrmra nad tako skopostjo, a ker se žid ne zmeni celo nič za ljudsko nevoljo, reče rešitelj: „Veste, človek že vsak sam najbolje ve, koliko je vreden.“

Pred sodnikom.

Preiskovalni sodnik: „Meni se zdi, da vam ni prav nič za resnico.“

Tat: „Seveda — če bi vam vse povedal kar naravnost, potem bi vi ne imeli opravka in čemu bi bili tukaj?“

Ni razumel.

Zdravnik: „No, kako vam kaj teknejo jedi, ljubi moj?“

Bolnik: „Bo že! Gre mi popolnoma, kakor drugim ljudem: Kako boljšo jed jem rajši, kakor kako slabo.“

Prevara.

Prijateljica sreča svojo prijateljico, ki se je nedavno poročila z nekim profesorjem, pa jo vpraša: „Pravijo, da so gospodje profesorji grozno razmišljeni ljudje — ali je res?“

„Jaz sem tudi to mislila. Pa glej, ko sem zadnjič prosila moža, naj mi kupi nov klobuk, mi je povedal natančno dan (datum), ko mi je kupil zadnjega. Ali je to razmišljenost?“

Na plesu.

Neki državni višji uradnik je prišel na ples, ter povabil neko mlado damo, da pleše ž njim valček. Med plesom se je razvil med njima sledeči razgovor: „Vi gotovo zelo ljubite ples!“

„Bog varuj, gospica! Ravno nasprotno — mrzim ga“, odgovoril je diplomat.

„Potem ljubite samo godbo?“

„Tudi te ne slušam rad.“

Dama sramežljivo povesi glavo in zarudi, ker misli, da pleše odlični mož samo radi nje; vendar ga še vpraša: „Zakaj pa plešete?“

„Veste, zdravnik mi je priporočil, da se moram kolikor mogoče večkrat potiti.“

K nji.

Srce ni miru mi dalo,
hrepenelo je po nji,
k njej me z vso močjo je gnalo,
vzbujalo do nje strasti.

Udal sem se notranjem glasu,
stopil sem v ljubljeni hram,
prišel sem o pravem času:
v sobi bil celo sem sam.

In ko pred menoj je stala,
hrepeneč sem jo objel:
„Vinca polna čaša mala,
oh, kako sem te vesel!“

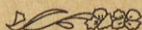
Silvester K.

Moderni.

Ko je obelodanil
knjižuro, polno fraz,
pač vsakega je bralca
pretresal tajni mraz:
grobovi ker so tulili,
volkovi omedlevali,
in zajčki ker so hrulili,
a polžki milo pevali,
ker modre zrl je travice,
po njih rdeče ovčice,
ker mesec bil je sira hleb,
potoček pa — vodeni rep
— Moderni pa povedal ni,
kar pač čitateljem se zdi:
da pod moderno čepico
vodeno nosi repico.

Silvester K.

Zadel je.

Ahacel: „Zadnjič si vendar imel prav, ko si mi na podlagi takozvanih babjih vraž nekaj pre-rokoval.“

Behacel: „A ha! Že vem; pravil si, da te dlan srbi in rekel sem, da je to dobro znamenje in da bodeš dobil denar. Imel sem torej prav?“

Ahacel: „Seveda! In tudi lahko, kajti uradnik sem in družega dne — — — je bil prvi!“

Vztrajnost.

Gospod Vidovič, o katerem je bilo obče znano, da ga zakon ni oklenil ravno s cvetočimi verigami, rekel je nekoč v družbi tole: „Izmed vseh čuvstev znano mi je najbolje hrepenenje. Hrepenenje imam zdaj in sem imel prej; prvič sem ga imel, da bi njo dobil, a zdaj ga še imam, da bi se nje iznebil.“

Ozadje.

Neka gospa gre k slikarju, naj jo naslika. Ko je že črez eno uro mirno sedela, misli si slikar, da ji mora dati nekoliko odmora.

„Gospa“, reče uljudno, „lahko si oddahnete nekoliko. Medtem hočem slikati ozadje.“

Kako se slikar nasmeje, ko dobi ta-le odgovor: „Potem se pa že moram obrniti!“

Čudno veselje.

Črevljarski mojster da svojemu učencu par prav gorkih klofut. Na mojstrovo začudenje začne se poslednji črez nekaj časa smejati.

„Čemu se smeješ?“ začudi se mojster, „se ti dozdeva, da so bile morda prelahke?“

„Oh, ne!“ odreže se črevljarček, „vesel sem prebitega strahu. Hvala Bogu, da jih že imam — prej sem se jih pa moral vedno batí!“

Nesmiselno.

Nekdo, ki je dan na dan čital po časopisih o tatvinah, defraudacijah, goljufijah, pobeglih kasirjih in enakih v to stroko spadajočih dogodkih, vzklikne nekoč v kavarni: „Oh, oh — so danes hudi časi, ko že krade vsak pošten človek!“

Vse vroče.

Dekla prileti vsa preplašena k gospodinji, kriče: „Za božjo voljo — ogenj je bruhnil iz štedilnika! Tla že gore!“

„Polij je vsaj brž z vodo!“ zapove gospodinja.

„Ko bi je le kaj imela!“

„Ali ne stoji cel velik lonec vode na ognjišču?“

„Seveda stoji“, zjavka dekla, „ali kaj pomaga to! Tudi ta voda je vroča!“

Ne razvidi.

Oče reče hčerki: „Včeraj je bil bogati sosed Matija pri meni in me je prosil, naj mu tebe dam za ženo. Toda za zdaj bodeš že še morala čakati, dokler ni omožena tvoja sestra Lizika. Ona je namreč starejša od tebe.“

„Pač ne razvidim, čemu bi morala na njo čakati. Ne veste li iz lastne izkušnje, da se zvečer pokladajo v posteljo naprej vendarle najmanjši otroci in potem šele starejši!“

Iz ljubezni.

Ona: „Danes prideš zopet tako grozno pijan domov. Bodeš li postal kdaj pameten!“

On: „Ženka, ne huduj se! Glej, to storim vsikdar le iz prevelike ljubezni do tebe. Kolikokrat namreč pridem vinjen domov, tolikokrat te vidim podvojeno! Srček!“

Nikakor ne.

Pohajkovalec prevrže iz hudobne nagajivosti prodajalcu pletarček jabolk in škodoželjno se smeje pobegne.

„Čakaj, čakaj, lump!“ kriči prodajalec za njim,
 „dobiš gorko klofuto!“

„Ne, ne! Ne čakam nikakor ne — in če mi
 obljubite dve ali še celo tri!“

Pustov nasvet.

„Tukaj sem!“ že kliče Pust
 sladkih, prilizljivih ust.

„Leto novo me vrnilo
 zopet je, da komur milo,
 burke spet uganjal bom,
 kratkočasil vas in dom.

Toda brezpogojno ne,
 ker zastonj ne bavim se! —

Če ljudje me vprašajo,
 kateri pač pogoji so,
 ne premišljam, brž ljudem
 samo to za zdaj povem:

Sem, očetje, matere! —

Dejal vas bom ob desetice,
 ker odrastle vam hčere
 bom pomožil, da device
 samovale predolgo

za pečjo vam ne bodo.

Ker pa veste, da denar
 je svetovni gospodar,
 na množino mi le glejte

in prav mnogo jim odštejte! —
 In če katera obsedi? —
 To pač novega nič ni!
 Za slučaj vam pa le-ta
 moj nasvet naj zdrav velja:
 Ker vam bo ostala dota,
 obrestuje naj se svota
 za poznejše stare dni!“

Silvester K.

Vrjetno.

Deček pripoveduje svojim tovarišem, da se že dalje časa uči na gosli. „Toda ne verjemite mi, kako težek uk je to! Kako grozen glas je že na primer, če primem samo za en centimeter višje ali nižje!“

Štedljiva priroda.

Prvi dijak: „Od prirode se vendar kaj lahko učimo štedljivosti. Vse, kar je nepotrebne, opusti, a kar je potrebne, razvije in pomnoži.“

Drugi dijak: „Kako se ti zdi do tega umnega modrovanja? Sicer vendar dozdej ni bila tvoja navada, govoriti kaj takega.“

Prvi dijak: „Pa danes mi je do tega. Poznaš li obe stari gospodični Malčiko in Pepco?“

Drugi dijak: „Dobro ju poznam, ali na kak način ju hočeš spraviti v zvezo s svojim prejšnjim izrekom?“

Prvi dijak: „Celo lahko! Gospica Malčika nima zob, ker jih ne potrebuje — ona živi skoraj od samega klepetanja. Gospica Pepca pa ima grozno dolg in tanek nos, ker ga vtikava v vsako reč.“

Misel.

Zgodovinarji se velikokrat prepirajo, katera kokoš je znesla Kolumbovo jajce.

Zagrizenec.

Gospod Krcelj je tako zagrizen socialdemokrat, da noče javno v krčmi k mesu nobene druge prikuhe ali priloge, kakor — rudečo peso.

Staro plemstvo.

Grofovska rodbina Kukulovičev je že jako stara in je zgodovinsko dognano, da so njeni predniki že v 14. stoletju — govorili skoz nos.

Zamenjava.

Oče dajo majhnemu Tončku krono, rekoč: „Za to krono mi prinesi iz prodajalne tobaka, a

za to drugo krono, ki ti jo dam, pa od krčmarja liter vina.“

Tonček skoči kaj brzo, a ker ga predolgo ni nazaj, gredo oče za njim gledat. Tonček stoji pred durmi in se joče.

„Kaj se jočeš?“

„Oh, oče, ne morem kupiti, ker sem obe kroni zamenjal in zdaj ne vem, za katero bi bil kupil tobaka in za katero vina — huuu — u!“

Zdrava narava.

Gospa: „Oh, gospod doktor, kako hudo mi je! Glava me vedno boli, v želodcu me tišči, v ušesih mi šumi, živci se mi tresejo, noge imam težke, srce mi nemirno bije, pred očmi se mi iskri, po rokah me trga in potem pa še hude sanje, ki me mučijo vsako noč!“

Zdravnik: „Gospa občudujem vas! Kako pač morete biti zdravi, da lahko prestopite vse te bolezni!“

Ura brez navijanja.

Gost: „Krčmar, čudno se mi zdi, da nimate ure v pivnici!“

Krčmar: „Čemu mi bo ura? Ob sedmih pride točno gospod profesor; on je zelo pozabljiv in ko zahteva svojo drugo čašo piva — po prvi

prazni pozabi premnogokrat, čemu je prišel v krčmo — je ravno osem. Nato začne kvartati z doktorjem, učiteljem in lekarnarjem. Ko se ti začno prvikrat prepirati, je poldevet. Ob devetih pride neka druga družba in začne igrati. Ti se tudi začnejo ob poldesetih prepirati. Ob desetih je splošno že vse narobe, ob poluednajstih se stepejo in ko je ura ednajst, pride policaj in zmeče sitneže ven. — To je moja ura, ki vsak dan kaže tako.“

Tiskovni pogreški.

Bila je slišati še marsikaka beseda o lastnostih nore gospe.

*

V pismu na teto: Ohranite mi še naprej vaše tatinsko nagnenje.

*

Nemški knezi so si pozneje izvalili Rudolfa za svojega kralja.

*

In gospica je vzkliknila da ji ded diši.

Luna sije.

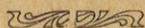
Luna sije,
kladvo bije! —
Pesem krasno iz srca
rada peva
mlada deva,
da bi se dopadala.

Toda reva
kadar peva,
raz streh mački vsi zbeže;
naše ptice
krilatice
plahe daleč odleté.

In v nebesih
po ušesih
še Prešernu grozno je;
on pobesnil
bi, da spesnil
ravno on to pesem je.

Toda deva
dalje peva,
mučno moti vaški mir;
glasi strti
in odrti
hripavo beže svoj dir.

Silvester K.

Zatorej.

Da sosed srebrno poroko obhaja,
 prijatelj, to tebi prečudno se zdi?
 In čemu? Ker nikdar užival pač raja
 v vseh zakonskih letih ni jednega dni,
 in ker siromak je premale postave,
 slabotnega zdravja, nezmerno plašljiv,
 ker nima pri hiši nikake veljave
 in ker strahopetnež je prebojazljiv? —
 Prijatelj, priznavam, da res se ne motiš,
 soseda že dolgo prav dobro poznam,
 a kadar ocene se drugega lotiš,
 oceni me tudi, kar znotraj veljam!
 Moj sosed zares je prav male postave,
 slabotnega zdravja je, tudi plašljiv,
 pri hiši res nima nikakšne veljave
 in res siromak je preveč bojazljiv;
 pa, dragi, da bodeš ga vedel ceniti,
 oprosti, dolžan sem ti to omeniti:
 ker ga potrpljenje železno napaja,
 zatorej poroko srebrno obhaja!

Silvester K.

Pogum.

Gospod (služkinji): „Ančka, pojdi in povej
 gospej, da zdaj navlašč ne grem v sobo, ker me

pričakuje gospa z metlo. Hočem le videti, kdo je gospodar v hiši. ona ali jaz.“

Mesarjev sin.

Katehet: „Kdo mi ve povedati, zakaj ni Abraham zaklal svojega sina Izaka?“

Učenec (mesarjev sin): „Ker je bil še premalo rejen.“

Pravi račun.

Gost: „Deset vrčkov piva naj bi bil popil? To ni mogoče! V moj želodec jih spravim največ šest.“

Natakarica: „Mogoče, da jih spravite samo šest v želodec, zato so vam pa šli štirje v glavo!“

V železniškem vozu.

Kmet: „Prosim, gospod sprevodja, koliko je iz Ljubljane do Logatca?“

Sprevodnik: „Trideset kilometrov.“

Kmet: „Hvala, koliko pa je od Logatca do Ljubljane?“

Sprevodnik (misleč, da se hoče kmet ž njim šaliti): „Butec — ravno toliko!“

Kmet (jezen): „Vi ste butec sami in ne jaz! Ako je od sobote do nedelje en dan in narobe

od nedelje do sobote pa šest dni, torej tudi ne more biti iz Ljubljane v Logatec toliko, kot od Logatca do Ljubljane.“

Krepka zaušnica.

Sodnik: „Janez Mrhar pravi, da ste morali vi kot priča videti, kako je dobil od obtoženca zaušnico.“

Priča: „Gospod sodnik, ne vem, ali veljam za pričo ali ne. Videl sicer nisem, kdaj jo je Janez dobil, ali slišali smo jo po vsej fari.“

Sklepanje.

„Vidite, prečastiti gospod župnik, ako se jaz in moja žena prepirava, ne sme nihče pričujoč biti; otroci naprimer morajo oditi, da ničesar ne slišijo.“

„Tako torej! Sedaj pa že razumem, zakaj so vaši otroci vedno na cesti!„

Odgovor.

Učitelj: „Jurče, koliko je tri in dve?“

Jurče: „Tri in dve je šest!“

Učitelj: „Tako! Pazi, Jurče, če ti dajo oče doma tri zaušnice in potem še dve, koliko jih imaš potem?“

Jurče: „Preveč ali vsaj dovolj.“

Čudno vprašanje.

Kmet (pri urarju): „Kako pa je bila pravzaprav moja ura poškodovana, da sem moral od poprave plačati celi dve kroni?“

Urar: „Drobtina kruha je ležala v njej!“

Kmet: „Ta pa je lepa! Koliko bi moral pa potem plačati, ko bi ležal cel hlebec kruha v njej? Ha?“

Apelacija.

Sodnik: „Obsojeni ste na tri mesece ječe!“

Obtoženec: „Čemu, saj se vendar nisem ničesar pregrešil!“

Sodnik: „Ako z obsodbo niste zadovoljni, lahko apelirate!“

Obtoženec: „Ako imam res pravico apelirati, apeliram na zdrav človeški razum!“

Sodnik: „Te instance ne poznamo pri sodniji!“

Največja neumnost.

Trije častniki so se pogovarjali, kdo ima najbolj neumnega sluga.

„Gotovo ni bolj neumnega, kot je moj“, pravi prvi. „Da ga preskusim, sem ga poslal zadnjič v kavarno vprašat, če sem jaz tam. Črez nekaj časa se vrne ter mi pove: ‚Ponižno javim, gospod lajtenant, da so v kavarni!‘“

„To še ni prav nič proti neumnosti mojega sluga“, trdi drugi častnik. „Zadnjič sem mu dal dve desetici ter mu rekel, naj kupi za eno klobaso, za drugo pa petroleja. Črez nekaj minut se vrne ter pravi: ‚Ponižno javim, gospod lajtenant, da sem dal obe desetici v en žep, zdaj sta se mi pa zmešali in ne vem, katera je za klobaso, katera pa za petrolej!‘“

Tretji častnik pa pravi: „Neumnost mojega sluga pa nadkriljuje neumnosti vajinih obeh skupaj. Pred kratkim sem mu naročil: ‚Ti, glej, da kupiš kake poštene žveplenke in mi jih pripraviš na mizi, da vžgem luč, ko se vrnem zvečer iz gledališča domov; a ne preskrbi mi takih, kot zadnjič, ko se je vžgala komaj vsaka tretja!‘“ — Ko pridem domov, hočem vžgati luč in odrgnem na škatljici vse vžigalice pa nobena se ni vnela. Jazen pokličem Janeza ter pravim, kake žveplenke je zopet kupil, da nobena ne gori. On mi pa odvrne: ‚Ponižno javim, gospod lajtenant, prej sem poskusil vse po vrsti, pa so vendar gorele!‘“

Še huje.

Babica (silno slabovidna): „Ej, Tonček, pridi sem in vdeni mi nit v šivanko. Jaz namreč ne najdem ušesa.“

Tonček (črez nekaj časa): „Ej, babica, ne gre!“

Babica (začudena): „Kako ne?“

Tonček: „Jaz pa ne najdem niti!“

Iz naravoslovja.

Učitelj: „Kozomurnik, opiši mi oso!“

Učenec: „Osa je štirinogata domača žival, zadi ima rep, spredi glavo in — — —“

Učitelj: „Dovolj! kar sedi! Ali je osa štirinogata? Ali je domača žival? Kaj je osa, kdo ve? No, Smrekar, ti veš?“

Smrekar: „Osa je hudič!“

Učitelj: „Kdo ti je pa to povedal, bedak?“

Učenec: „Naš oče so zadnjič, ko jih je pičila osa na nos, da jim je otekel, kakor najdebelejši koren, rekli: „Kako me je česnil ta hudič!““

Morda ima prav.

Kmet: „Svinjereja je moja najljubša zabava; zato pa tudi nobeden mojih sosedov nima tako lepih svinj, kakor jih imam jaz!“

Sorodnica: „Vaše svinje so res lepe, toda ne vem, če nisem pri sosedu Potokarju videla še lepših svinj. Nekatero se bile morda take velikosti in debelosti, kot ste vi.“

Kmet (debeluhar in kratek možic, užaljen): „Ni mogoče; vi pretiravate. Tako velike in debele svinje ne najdete na celem svetu, kakor — sem jaz!“

Srečno novo leto.

Ahacel: „Srečno novo leto, gospod!“

Behacel: „Srčna hvala za voščilo! Ali kako, da mi voščite srečno novo leto, ko me pač ne poznate?“

Ahacel: „I — svojim znancem ga itak ne privoščim!“

Bridko varanje.

Komisar: „Gospodična, vi torej sumite, da vam je dotični mladenič v železniškem vozu ukradel uro? Kak pa pridete na to sumničenje?“

Gospodična: „Ker se je dotični mladenič tako stiskal k meni.“

Komisar: „Čemu ga niste zavrnil?“

Gospodična: „Ker sem mislila, da me hoče samo — poljubiti!“

Ravno prav.

Amec: „A, gospod Samem, kaj ste že nazaj in Karlovih Varov! No, kako je kaj z zdravjem?“

Samec: „Vi ste že devetinštirideseti, ki me danes povprašuje po zdravju! Dobro, hvala! Toda veste kaj, vi ste še ravno prav naleteli, kajti petdesetemu ne odgovorim več: Ta dobi — klofuto!“

Pozabljiv.

Hišinja: „Gospod profesor, ravnokar se je vrnila milostljiva gospa z letovišča!“

Profesor: „Dobro, dobro! Opomnite me torej potem, da je ne pozabim pozdraviti!“

Ko se mi dobro je godilo.

Ko se mi dobro je godilo
in se mi sreča je smehljala,
prijateljev sem štel obilo,
beseda moja je veljala;
pa sreča se je poslovila
in zdaj v nemili brodim bedi,
a znancev truma odslovila
prav hladno me je koj po redi.
Nekteri le so mi podali
z navideznim sočutjem roko,
mesto da bi mi bili dali
s sočutjem pravim — nekaj v roko!

Silvester K.

Dobro sredstvo.

Ahacel: „Kako bi si jaz pregnal ozeblino na nogi?“

Behacel: „Nič lažjega! Skuhaj liter ali bolje dva litra dobrega in močnega vina, deni pest

sladkorja, dve jabolki in cimet vmes in ko je vse dobro prevrelo, prelij vino v lončeno posodo. Ko se tam nekoliko ohladi — izpij naglo vse vino, s prazno posodo pa si potem — drgni ozeblino. Stavim mnogo, da je ne boš čutil več!“

Zmota.

Lovec je prišel ob tretji uri zjutraj precej natrkan domov. Ravno ko se je začel slačiti, vzbudila se je njegova žena. Misleča, da namerava mož tako zgodaj na lov, začela ga je karati: „Ljubi mož! Kaj že zopet hočeš iti na lov — misli vendar malo na svoje zdravje in ostani doma!“

On: „Prav imaš, stara! Bolj pametno bo, če ostanem doma!“ In legel je v posteljo.

Logično.

Katehet: „Kaj se mora storiti pred vsem, ako se hoče dobiti odvezo za svoje grehe?“

Učenec: „Grešiti!“

Odkritosrčno.

Krčmar (vsakdanjemu gostu): „Danes imam lepe in dobre mesene klobase! Ali smem eno prinesiti?“

Gost: „Hvala, ne bom!“

Krčmar: „Vi ne veste, kako so lepe in mastne!“

Gost: „Zato jih ravno ne maram, ker mi je zdravnik prepovedal uživati svinjino!“

Krčmar: „Ne bodite neumni! (Tiho gostu na uho): Vrag me naj vzame, ako je le en košček svinjskega mesa v mojih klobasah!“

Najlepša smrt.

Po nazorih gospoda Debeluharja bi bila najlepša smrt ta, če leže zvečer človek mirno spat, v spancu umrje, a ko se zjutraj prebudi, se veselo začudi, kako nalahko je umrl.

Brez sorodstva.

Prvi: „Ali je bil ta bogataš, ki je nedavno tu umrl in se je tako pisal, kakor ti, tvoj stric?“

Drugi: „Ne moj, pač pa mojega brata stric je bil, ker je edino njemu zapustil vse svoje premoženje.“

Če nočejo.

Aleš: „Kaj pa ti je danes? Videti si zelo razjarjen.“

Baleš: „Hm, stvar je taka. Ustanoviti sem hotel društvo proti grdi razvadi preklinjevanja.

Pa misliš da hoče kak hudič pristopiti temu društvu?“

Odločnost.

Trgovec pošlje svojega sinčka v bližnjo vas k nekemu kmetu tirjat dolžno svoto. Črez nekaj ur se vrne in se ponosno vstopi pred očeta. Temu se veselja zableste oči, ker je bil prepričan, da je sinček dobro opravil.

„Kako je bilo?“ ga vpraša.

„Bil sem tam in sem ga oštel, da bi ga pes ne povohal. Pomnil me bo vse svoje dni.“

„Kaj pa je rekel?“

„Nič — saj ga ni bilo doma!“

Vedno v poklicu.

Hči: „Oče, kaj dobim od tebe za god?“

Oče (okrajni sodnik in silno razstresen): „Deset kron ali pa pet dni zapor!“

Nepričakovan odgovor.

Jetniški duhovnik (pri obisku mladega jetnika): „Tako si mlad, prijatelj, pa že tukaj! Kaj mora vaš ubogi oče misliti o vas?“

Jetnik: „To lahko izveste od njega samega — tu v sosednji celici na desno — je zaprt.“

Zastavice.

„Fantje“, prične kovač v vaški gostilni, „kateri ve, kaj hočem povedati z začetnimi črkami: P. K. K.“

„Pijmo kot krave“, odgovori eden.

„Kaj pa, če pravim: B. P. M. D.“

„Baba pride: Marš domov!“ odvrne drugi.

„Še boljše! In zadnje: O. S. L. I.“

„Osli!“ meni tretji.

„Dobro si zadel. Primernejših besed res niste mogli najti za našo družbo.“

Edina skrb.

Kmet (v železniškem vozu): „Oh, da bi le danes ne trčili s kakim drugim vlakom!“

Sprevodnik: „Kako vam pride to na misel?“

Kmet: „Zato, ker imam dve polni košari jajc s seboj.“

Dober zdravnik.

Bolnik: „Gospod doktor, prosim vas, povejte mi, ali je moja bolezen nevarna ali ne!“

Zdravnik: „Prijatelj, tega vam zdaj še ne morem povedati, ker ne vem, ali ozdravite ali ne

Otroška.

„Teta, posodite mojemu malemu bratcu Srečkotu svoje zobovje, katero polagate vsikdar zvečer na mizo, da bode mogel revček, ki še nima zobov, tudi z nami jesti potico in klobase!“

Opravičenje.

Sodnik: „Vi ste bili zatoženi, da ste ukradli par novih črevljev.“

Tat: „To je laž! Novi so res bili črevlji, a nisem jih ukradel, ampak našel.“

Sodnik: „Nesramnež, kako se drznete kaj takega trditi, ko je dokazano, da ste pod drevesom spečemu črevljarju ukradli poleg njega ležeče črevlje!“

Zatoženec: „No, vidite, gospod sodnik, da ne lažem! Pod drevesom sem našel spečega črevljarja in poleg njega sem našel par črevljev! Črevlje — te sem vzel s seboj, črevljarja pa sem pustil!“

Priči.

Ko sem k poroki se podal
in ž njo sem pred oltarjem stal,
imel sem priči dve;
in mislil takrat sem tako:
Prič bi se res ne trebalo!

Saj tudi brez nju dobro vem,
da sreče pot nastopil sem!

A danes, ko minilo let
je zakonskih približno pet,
oh, danes šele dobro vem,
čemu imel dve priči sem!

Neumnosti takrat moje
jedino priči bili ste.

Kdo bi mi sicer rad verjel,
da prostovoljno in vesel
— kar storil zdaj bi pač nikdar —
ž njo stopil kdaj sem — pred oltar!“

Silvester K.

Zastonj.

„Fin klobuček bom si kupil
in obleko, ker potem
lahko bolje se prikupil
bodem šegavim ljudem!“ —

Le obleci črez strašilo
hlače nove, suknjič nov!
„Zdaj“, tako se bo glasilo,
„šele bebec si gotov!“

In povrh natakni kapo,
dobra je, ker reče se,
da pač za seneno kopo
streha vsaka dobra je!

Silvester K.

Delitev.

Oče je prinesel domov kolač in ga je hotel začeti jesti. Ko žena to vidi, mu pravi: „Stari, daj, daj še meni tudi košček!“ Hči: „Oče, dajte še meni košček!“ Sin: „Ata, meni tudi en košček!“ Nečak: „Name tudi ne pozabite!“

Oče: „Tu imate cel kolač, pa si razdelite in dajte vi raje meni en košček!“

Pregovor.

Mož se ga je v veseli družbi močno navlekel in na poti domov precej potolkel na kolenih; potožil se je doma svoji ženi o svojih bolečinah na kolenih, hoteč vzbuditi usmiljenje v nežnem ženskem srcu. Toda zmotil se je; kajti ženka ga trda in neizprosna nahruli:

„Prav ti je, falot pijani! Še vse premalo si se potolkel! Zdaj si boš vsaj enkrat zapomnil, kaj pravi pregovor, da ,po slabi tovaršiji rada noga boli!“

Slepec.

Beračica (pride v gostilno in prosi): „Ponižno prosim za kak dar za revnega slepca!“

Gost: „Kje pa je tisti slepi berač?“

Beračica: „Zunaj stoji in gleda, ako ne gre kak orožnik!“

Nevarno.

Star vojščak iz tridesetletne vojne pride k menihu, da bi se malo otresel svojih grehov.

Med drugim reče: „Pater, jaz tudi kolnem.“

„Tega se moraš odvaditi.“

„Kolikokrat sem že sklenil, pa če me zgrabi jeza . . .“

„Če te zgrabi jeza, pa deni vode v usta in jo drži, dokler te ne mine.“

„Dobro, skusil bom. To vam pa koj rečem. če mi zdrkne voda po goltancu doli, me imate vi na vesti!“

Zvito.

Mati (bolnemu dečku): „Jaka, zakaj si pustiš dati ribje olje samo od starega očeta, od drugega pa ne?“

Bolni deček: „Oh, olje ima tako grd okus in žlica je tako velika; staremu očetu pa se vedno roka trese in tako se razlije vsaj nekaj po tleh!“

Pomirljivo.

„Ali je vožnja v takem čolnu nevarna, ako se jih pelje toliko, kot je nas?“ vpraša gospodična, ki se je prvič vozila po Blejskem jezeru.

„Brez skrbi ste“, odvrne čolnar, „ne more se vam ničesar pripetiti in tako dolgo, dokler ne poberem voznine, sploh ne pustim, da bi mi kdo utonil.“

Bolje.

Prvi: „Prosim te, posodi mi do jutri petdeset kron!“

Drugi (molči).

Prvi: „Zakaj mi ne odgovoriš?“

Drugi: „Veš, jaz mislim, da je boljše, ako jaz ostanem tebi dolžan odgovor, kakor pa ti meni petdeset kron!“

Idila.

Žena: „Mož, ali si slišal? Kukavica je zakukala tridesetkrat po vrsti. To pomeni, da bodem živela še celih trideset let!“

Mož: „Ako bi mogel dobiti to vražjo kukavico v roke, zadavim jo takoj!“

Dobro uporabil.

Zdravnik: „Povejte mi vendar, kam ste djali ves čaj, katerega sem vam včeraj dal toliko? Porabiti ga vendar do danes niste mogli!“

Kmet bolnik: Mislil sem — ker je bil tako podoben tobaku — da se mora kaditi. Natlačil sem si torej ž njim šestkrat pipo in ga pokadil, ali, gospod doktor, pomagalo ni celo nič.

V zakonu.

Samec: „Kako sem vesel, da se mi ni treba izgovarjati, ako pridem^a zvečer pozno domov. Kaj pa ti vselej svoji ženi rečeš; ako prideš pozno domov?“

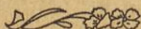
Soprog: „Jaz ne govorim veliko. Rečem samo: ‚Dober večer!‘ in vse drugo izreglja že ona sama!“

Uspeh.

Srečal krasno sem dekle,
ki je kazalo zobe,
ko za kratek prenehljaj
se zazibal nasmehljaj
je po njenem ličecu
kvišku proti solnčecu.
Pa sem mislil nehote:
„Ljubil zalo bi dekle!“ —

Toda sladek njen nasmeh,
zame ta imel je uspeh,
da sem brž si izmislil:
kako lahko pač umetno rano
po — umetnih zobih bi dobil!

Silvester.

Nepotrebno.

Gost: „Gospod krčmar, saj še niste zaklali svinje, od katere pečenko ravno jem?“

Krčmar: „Ravno sinoči! Kako pa mislite?“

Gost: „Mislil sem si, da bi ji bili od stegna brez skrbi odrezali ta košček; saj bi še čutila ne bila — tako je majhen!“

Ribič.

A.: „Zakaj pa ne potegneš trnka iz vode, riba se je že zdavnaj vjela?“

B.: „Naj le počaka, saj sem tudi jaz čakal nanjo skoraj celo uro.“

KNJIZNICA

00000513717

